

ÉLETTÜNK

XXV. évf. 2. szám (25. Jahrg. Nr. 2.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1993. február.

Gyertyaszentelő

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe még gyakorló keresztények is gyakran csak akkor vesznek tudomást, ha történetesen vasárnapra esik. Egy félevszázaddal ezelőtt persze nemcsak a falu népe számára volt Gyertyaszentelő jelentős ünnep és a részvétel a gyertyás körmenetben el nem mulasztandó alkalom, de mi pesti gyerekek is szívesen mentünk a szép szertartásra pl. az egyetemi templomba, ahol a kispapok kórusa énekelte az ősi gregorián választóverset: „Lumen ad revelationem gentium...” — fény a pogányok megvilágítására... Nem is kellett sokat magyarázni, mit jelent az égő gyertya fénye. A meghitt családi légkörben az ünnepek, a szertartások, a jelképek értelme szinte magától oldódott meg, a mindennapi élet ezekben volt ágyazva. Éppen ezért — úgy gondolom — az élet is tartalmasabb, gazdagabb, színesebb volt, és talán emberibb is, mint a mai elektronikus gyönyörűségek közepette, amelyek az embert lassan, de biztosan elszemélytelenítik, fantáziáját elnyomják, érzelmeit ellaposítják. Ezzel korántsem akarom a technikai vívmányokat becsmérelni, de érzésem szerint fenyeget a veszély, hogy beleszédülünk számítógépes világunk csodáiba, és elfelejtjük mindazt, amire épült: a gondolkodást, a szépséget, a művészeteket, a költészetet és ami a legfontosabb: elfelejtjük Istent.

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe és általában az egyház liturgiája és szertartásai ettől a belső elszegényedéstől, a lelki sivárságtól képesek megóvni. Elég csendben figyelni a gyertya libegő lángját, hogy az ember, még a nem-hívó is, felfedezze az életnek ezt az ősi jelképét, mely meleget áraszt, véget vet a sötétség rideg és riasztó bizonytalanságának, utat mutat, bátorít, biztonságot ad. Számunkra, keresztények számára a Fény, mely a világba jött, hogy megvilágítsa minden embert, ahogy János evangéliuma első soraiban olvassuk, maga Jézus Krisztus. „Én vagyok a világ világossága” — mondja magáról és így vette át az ómagyar Mária siralom is: „Világ világa, virágnak virága...”

A fény szimbóluma különben is gyakran visszatér az egyház liturgiájában: az oltáron égő gyertyák eleven, meleg lobogásával Isten hívó, megváltó szeretetét jelképezik, a húsvéti gyertya a „Lumen Christi”-t, Krisztus fényét jelzi, mely a Halál sötétségén diadalmaskodik. Minderre emlékeztetik a szentelt gyertyák az embert a harmadik évezred küszöbén. Mert sem a fényoszlopok csóvái, sem a riktóan, de hidegen és személytelenül vibráló neonszféryek, sem a lézer sugarak borotvaéles fénykötegei nem mutatnak utat, nem árasztják az otthon melegét. Ezért jelképe a Világ Világosságának a kicsinyke gyertya, melynek lángja tüzes és mégis meghitt, mely illatos és néma lobogással felemésztí ön-magát. Ha a gyertya Krisztusra utal, akkor egyben utal mindazokra, akik őt

Az Egyház válsága - ?

Az alábbiakban Franz König bíboros, Bécs nyugalmazott érseke egyik korábbi nagyobb cikkének fordítását, illetve rövidre fogott összefoglalását adjuk az olvasónak a Magyar Kurir, félhivatalos egyházi közlöny nyomán. A cikk feltűnően nagy visszhangot keltett annak idején a nemzetközi sajtóban. Számos világlap is közölte, többek közt a Corriera della Sera, a Le Monde valamint a Süddeutsche Zeitung. Az egyházat szinte naponta érő újabb kihívások és magában az Egyházban is felmerülő válságjelenségek teszik égetően időszerűvé az ilyen hangvételű eligazító írásokat.

A harmadik keresztény évezred küszöbén a katolikus egyházban nagy feszültségek tapasztalhatók, melyek a történelemben megszokott méreteket meghaladják. Az egyház mely az emberiség Isten által akart egységének jele kell hogy legyen, a felületes szemlélő számára maga is szétszakadozónak tűnik.

Honnan ered ez a válságkép? Egyrészt bizonyos feszültségek az egyházban úgy szólván természetes kísérőjelenségei egy növekedési válságnak. Mert az egyház — legalábbis a déli féltekén — viharos terjedési folyamatban van. A katolikus egyház valóban világegyházzá vált. A hagyományos európai ruha már régóta szűkké vált az egyház számára. Másrészt sok feszültség származik abból is, hogy az „idők jeleit” nem mindig értelmezik helyesen. Jelentkeznek a „szerencsétlenség prófétái” abban az értelemben, ahogyan XXIII. János pápa emlegette őket a II. Vatikáni zsinatot megnyitó beszédében, akik a „modern időkben” semmi mást nem látnak, csak „jogtalanságot és hanyatlást”. Az egyes egyházi területeken — főleg a nyugati világban — mutatkozó aggodalmat keltő fejleményeket úgy értelmezik, mint az egyház hanyatlásának általános jelenségeit. És úgy vélik, hogy ezt a hanyatlást csak úgy lehet megállítani, ha mindent visszazsorítanak, ami a II. Vatikáni zsinat következtében kezdett növekedni az egyházban.

A nyugati jóléti társadalmakban mutatkozó válságjeleket persze nem szabad semmibe venni. A hitnek — vagy legalábbis a keresztény hagyománynak „el-párolgása” széles társadalmi rétegekben, egyfajta agnoszticizmus a fiatal nemzedék jelentős részében, a házasság és család felbomlásának jelenségei, egy „do it yourself” (csináld magad) — vallásosság terjedése, mely az új pótvallások, érzékeletli jelenségek, az okkultizmus stb. piacáról szerzi elemeit, ékes riasztó jelzések. A katolikus hit önazonosságának

követik: ők, a keresztények ebből a fényből merítenek és adják tovább gyertyáról gyertyára, mígcsak az egész sötétségben botorkáló világ meg nem világosodik.

Van azonban Gyertyaszentelő ünnepeinek másik neve is, és ez a hivatalos: „Urunk bemutatása”. Voltaképpen tehát nem Mária áll a középpontban, hanem Krisztus, aki mint csecsemő elsőízben jut el mennyei Atyja házába. Ott találkozik a két öreggel, Simeonnal és Annával, akik hűségesen várták a Messiás érkezését. Bennük az Ószövetség al-

gondját komolyan kell venni ebben a radikális változásoknak alávetett világban.

A gondok mellett nem feledkezhetünk el arról sem, ami az elmúlt évtizedekben a zsinat szellemében az egyházban feltört: élő plébániai közösségek, a keresztiség és bérmálás erejében küldetésüket komolyan vevő világi hívők, számtalan kezdeményezés egy igazságosabb, Isten tervének és az ember Istentől kapott méltóságának megfelelő világért...

Amikor a csökkenő papi hivatásokról, a válások növekedéséről, az abortuszok szörnyű valóságáról úgy beszélnek, mint ha a zsinat okozta volna ezt a folyamatot, akkor fel kell tenni a kérdést, milyen lenne az egyház akkor, ha zsinat nem lett volna...

„És mit jelent a hagyomány”?... Az igazi tradíció nem jelent uniformitást, sematikus változatlanyságot, hanem dinamikus fejlődést, melyet hitünk szerint a Szentlélek ösztönöz. Az igazi hagyomány megkülönbözteti a m a r a d a n d ó t a m u l l a n d ó t ó l. Az egyháztörténelem sok példát mutat fel arról, hogy az egyházi tanítóhivatal ezt az alapvető törvényt követte. Milyen lényeges változáson ment át a pápák magatartása az elmúlt 150 évben a demokráciával kapcsolatban! Milyen fontos hangsúly-eltolódás következett be a házasság céljait illető tanításban, amikor a zsinat a gyermekek fogantatására vonatkozó nyitottságot és a házastársak kölcsönös szeretetében való növekedést nem alárendelten, hanem egymás mellé állította.

Az egyháztörténelem túlhaladott, rövidlejárátú szakaszához való visszanyúlás nem segít előre. A világegyházzá vált egyház nem élhet többé az Európa-centrikus 19. század módszereivel. De ebben a ténylegesen világméretű egyházban a centralizáció és a decentralizáció, a szükséges egység és megengedhető sokféleség egyensúlya még nem alakult ki. Ugyanez vonatkozik a II. János Pál pápa által sokat emlegetett inkulturációra is.

(Folytatás a 2. oldalon.)

konya találkozik az Újszövetség hajnalával. Ezt a fordulópontot, ezt az új kezdetet ünnepli az egyház ezen a napon. Sorsfordulót élünk meg manapság mi is, egy félevszázad kinlódása után. Kezdődjék ez az új korszak, amelynek építésébe a hosszú várakozás után belefogtunk, a Krisztussal való találkozás jegyében. Ne a múlttal bíbelődjünk, hanem a jövőt munkáljuk. Gyujtsuk meg gyertyáinkat a Világ Világosságának lángján, árasztuk a fényt és a meleget. Ez ad értelmet és tartalmat életünknek.

Frank Miklós

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 6. VASÁRNAPRA
(február 14.)

„... amíg ég és föld el nem múlik, nem vész el a törvényből sem egy í betű, sem egy vessző, minden érvényben marad.” (Mt 5,18)

Akik úgy vélik — és beszélnek —, hogy az egyház „ődivatú” és kimegy lassan „a szokásból”, régmúlt idők meséjének (esetleg történetének) tartják az ószövetséget s annak parancsait. Csúpan egyben tévednek: törvények érvényessége nem függ attól, hogy valaki kötelezőnek tartja-e a maga számára, vagy sem...

Isten törvénye akkor is érvényben marad, ha az emberek nem úgy ítélik. Aki törvényt ad, felelősségre is von. A számadás keserű lesz a törvényt áthágóknak — gondoljunk a Tízparancsolatra —, nem szólva a következményekről!

A legnagyobb baj, hogy fellebbezni nem lehet. A lehetőséget — bűneink törlése miatt Isten irgalmát kérni — eljátszották, akik semmibe veszik Őt. Esetleg, ha megtérnek...

AZ ÉVKÖZI 7. VASÁRNAPRA
(február 21.)

„Aki perbe fog, hogy elvegye ruháját, annak add oda köntösödöt is.” (Mt 5,40)

Milyen könnyen és gyakran fogjuk perbe az igazságtalan követelőt — különösen korunkban. Egyik oka ennek: az élet oly mértékben megdrágult, hogy ma kevés pénzből meg sem lehet élni. Gondoljunk a divat diktatúrájára, aminek vajh ki állhat ellen?...

Jézus nem azt mondja, adjunk mindent oda és haljunk éhen, hanem: egyrészt, ne adjunk mi okot, hogy perbe foghassanak. Ez is megtörténhet. Másrészt: erőszakra ne válaszoljunk erőszakkal...

Harmadszor: ha Isten nevében mondunk le jogos sajátunkról, Isten módját ejti, hogy pótlást kapjunk — a földön. De legalább jutalmat a mennyben...

NAGYBŐJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(február 28.)

„Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.” (Mt 4,3b)

Első szavaival kétségbe vonja a sátán Jézus Istenfiúságát, ami — bárki részéről — szemtelenség. Mi sem vonjuk kétségbe az ördög sátánosságát. (Sajnos van rá elég okunk a háborúk, gyűlölet... láttán.) De mi lesz azokkal, akik jó kereszténynek tartják magukat és nem tartják Jézust Isten Fiának? Vagy, akik nem hisznek az ördög létezésében?

(Folytatás a 2. oldalon)

Európa békéjéért

Európa történelmének ebben a fontos pillanatában, Róma püspöke és a földrész Püspökkari Konferenciájának a Vatikánban összegyűlt elnökei aggódó felhívást intéznek a hívőkhöz, hogy imádkozzanak Európa és különösen is a Balkán békéjéért.

A háború már hónapok óta dúl Bosznia-Hercegovinában, halottak és pusztulások hosszú sorával, a kegyetlenségek és igazságtalanságok minden fajtájával, amelyek nem kímélnek meg senkit sem: nők, öregek, gyermekek, védtelen polgárok esnek áldozatul. Templomokat és mecseteket rombolnak le. Több évszázados kulturális jelképeket semmisítenek meg. A humanitárius segélyek akadályokba ütköznek, miközben fokozódik a lakosság szenvedése. A nemzetközi közösség erőfeszítései, hogy megállítsák a konfliktust, ezidáig nem jártak kívánt sikerrel.

A Kaukázusban és a Kaukázuson túli területeken az új köztársaságok szabadsága sem hozta meg a békét, sőt úgy tűnik, hogy a feszültség új tűzfészkeket teremtette meg. A terrorista erőszak kiterjed Európára más nemzeteire és területeire is. Bosznia-Hercegovina tragikus háborúja azonban különleges kihívást jelent Európa egyházai számára.

Ezért Róma püspöke és az Európai Püspökkari Konferenciák képviselői összegyűltek és közösen arra szólítják fel a földrész helyi egyházait, hogy tarissanak különleges imánapot, amelyen fohászkodjanak Európa, főként a Balkán békéjéért.

Minden körülmény között, de főleg amikor minden emberi kísérlet csődöt mond, a hívő tudja: Istenre emelheti szemét (vö 2 Krón 20,12), hogy segítségért és vigaszért könyörgjön Hozzá.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

Kérdésében az ördög istenként lép fel: parancsolja, hogy Jézus tegyen csodát és bizonyítsa be előtte: Ő valóban Isten Fia. Mert ez a kérdésbe bújtatott mondat parancs. Sértő módon tiszteletlen, bántóan kihívó, Isten helyére tolakodó...

Ennek a többszörösen sértően alkalmazott módnak tulajdonítható, hogy hasonló esetben minket — talán kellő felkészültség híján — részed az ördög (beszélhet az emberekből is) és csak később vesszük észre...

Hogyan reagált Jézus az ördögi parancsra?...

NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJÁRA (március 7.)

„Megjelent nekik Mózes és Illés: Jézussal beszélgettek.” (Mt 17,3)

Jézus nem marad a színeváltozásban „egyedül”; társul hozzá az Ószövetség két abszolút tekintélye: Mózes és Illés. Megjelenésükkel és beszélgetésükkel bizonyították: egy közösséghez (ma: egy „munkaközösséghez”) tartoznak. A Megváltás Művét művelik.

Beszélgetésük tárgya az emberek üdvösségre való eljutása volt — a kapu ehhez Jézus szenvedése és kereszthalála. Igazolták ennek szükségességét. Nekünk — Jézuson kívül — ki igazolja az üdvözítés számunkra jelölt útját?...

Képesek vagyunk-e — esetleg szürke emberi külső mögött — Isten küldöttét felismerni, mondanivalóját érteni?

Fejős Ottó

Imádság a hivatásokért

„Pastores dabo vobis”... Ezekkel a szavakkal fordul az egész Egyház Hozzá, az „aratás Urához”, munkásokat kérve aratásodhoz, hiszen sok az aratni való (vö Mt 9,38). Jó Pásztor, valamikor te magad küldted első munkásaidat az aratásba. Tizenketten voltak. Most, amikor csaknem kétezer év elmúltával, hangjuk elterjed a föld minden határáig, még inkább érezzük annak a szükségét, hogy imádkozzunk: ne hiányozzanak utódaik korunkban — főleg ne hanyózzanak azok, akik a papi szolgálattal építik az Egyházat Isten szava és a szentségek erejében; azok, akik Nevedben kiszolgáltatják az Eucharisziát, amelyből folyamatosan növekszik az Egyház, a Te Tested.

Köszönjük Neked, hogy szűnőben van a hivatások átmeneti válsága az egyetemes egyházban. Nagy örömmel tapasztaljuk a hivatások számának folyamatos emelkedését a föld különböző részein: a fiatal egyházakban, de számos olyan országban is, amelyek hosszú, több évszázados keresztény hagyománnyal rendelkeznek, valamint ott, ahol századunkban az Egyház sokféle üldöztetést szenvedett. Azonban különleges buzgósággal emeljük fel imánkat azokra a társadalmakra gondolva, amelyekben a szekularizáció légköre uralkodik, amelyekben az evilági szellem akadályozza a Szentlélek működését olyannyira, hogy a fiatalok lelkébe elveteit mag vagy nem ver gyökeret, vagy nem fejlődik ki. Ezekért a társadalmakért tehát még inkább felemeljük könyörgésünket: „Áradjon ki a Szentlélek és újítsa meg a föld színét!”

Az egyház megköszöni Neked, isteni Jegyesének, hogy már a legősibb időktől kezdve befogadja az Istennek szentelt és az ő országáért vállalt nötlenség hívását, és hogy megőrizte évszázadok óta a papi nötlenség karizmáját. Megköszönjük Neked a II. Vatikáni Zsinatot és a közelmúlt püspöki szinódusait, amelyek megerősítették ezt a karizmat és a jövő egyháza felé vezető igaz útként jelölték meg. Tudatában vagyunk annak, hogy mennyire törekeny edényekben hordozzuk ezt a kincset — mindazonáltal hiszünk a Szentlélek erejében, aki a szentség kegyelmével mindnyájunkban működik. Annál nagyobb buzgósággal kérjük, hogy kitartóan együttműködjessünk ezzel az erővel.

Kérjük Téled, aki Krisztus, a Jó Pásztor Lelke vagy, hogy hűségesek maradjunk a latin egyház e sajátos örökségéhez. „A Lelket el ne fojtsátok” (1Tessz 5,19) — mondja nekünk az Apostol. Azt kérjük tehát, hogy ne essünk kétségbe

ELŐKÉSZÜLETEK A LORETÓI ÜNNEPSÉGEKRE

Megkezdődtek az előkészületek az ismert Mária zarándokhely, Loreto hét-századik évfordulójának alkalmából rendezett ünnepségsorozatra. Egy a Vatikánban tartott sajtókonferencián a Pápai Kulturális Tanács elnöke, Paul Poupard bíboros annak a reményének adott hangot, hogy a tervezett ünnepségsorozat ösztönzőleg fog hatni a kultúra és a hit kapcsolatára.

Az 1994-ben megkezdődő és 1995 december 10-ig tartó ünnepségek számára számtalan teológiai, spirituális, népi vallásos, egyházi, továbbá művészi-kulturális kezdeményezés született. Loretóban áll az ún. „Szent Názáreti Ház”, amelyet a legenda szerint 1291-ben angyalok vittek a Szentföldről először Dalmáciába, majd 1295 szeptember 7-én mai, végleges helyére. A jelenlegi bazilikát 1468-ban kezdték el építeni, és a 16. század végén fejezték be.

és ne vessük el a kétely magjait másokban, és ne váljunk ettől eltérő választások, másféle papi élet és szolgálat lelkiességének támogatóivá. Szent Pál mondja még: „Meg ne szomorítsátok Isten Szentlelkét...” (Ef 4,30)

P a s t o r e s d a b o v o b i s !

Kérjük, bocsásd meg minden vétkünket, amit elkövettünk e szent misztérium ellen, amit a te papságod jelent életünkben. Azt kérjük Téled, hogy kitartóan együttműködjessünk ebben a „nagy aratásban”, és hogy megtegyünk mindent, ami szükséges a hivatások újrédredéséhez és érlelődéséhez. Főleg arra kérünk, segíts minket, hogy állhatatosan imádkozzunk. Hiszen Te magad mondtad: „Kérjétek az aratás urát, küldjön munkásokat aratásba”.

A világgal szemben pedig, amely külföldi módon mutatja ki közönyét Isten országa iránt, kíséreljen bennünket az a bizonyosság, amelyet Te, Jó Pásztor öntöttél az apostolok szívébe: „Bízatok, én legyőztem a világot!” (Jn 16,33) Mind ezek ellenére ez ugyanaz a világ, amelyet Atyád annyira szeretett, hogy neki adott Téged, egyszülött Fiát (vö. Jn 3,16).

Az isteni Fiú Anyja, az Egyház anyja, minden nép Anyja — imádkozz velünk! Imárközz értünk! V. R.

AZ EGYHÁZ VÁLSÁGA — ?

(Folytatás az első oldalról.)

Míg az I. Vatikáni zsinat a pápa teljes hatalmát hangsúlyozta, a II. Vatikáni zsinat szükséges kiegészítéseként a pápát a világegyház püspökeinek kollégiumába állította, ahogyan a Krisztustól megbízott „Első”. Péter állt az apostolok közösségében. Ezzel a hangsúly eltolódással — mely ugyanakkor teljesen megfelel az első évezred osztatlan kereszténysége hagyományának — szabadabbá vált az út más keresztény egyházak számára, hogy újra felismerhessék: Róma püspöke, Péter apostól utóda, különleges, nélkülözhetetlen szolgálatot tesz az egyház egységének.

Persze, a püspöki „kollegialitás” az egyház gyakorlati életében még csak születőben van, a vertikális (pápa — római kuria) és a horizontális (püspökök) tekintélyi struktúra még kiforratlan. Némi jelenlegi feszültségnek itt van a gyökere. De a mai egyházi válságnak szégyelni való mozzanatai közé tartozik, hogy olyan természetes dolgot, mint a pápa iránti hűséget egyes kis csoportok jelszavukká, harci jelszóvá tesznek, mint ha egyedül ők volnának hűek a pápához. A légkör mérgezettsége nem utolsó sorban ilyen kizárásos kísérletekből származik, amelyek vakbuzgó emberektől erednek, akik „jobb katolikusoknak” akarnak látszani, nem utolsó sorban esetleg azért, hogy hatalomra és befolyásra tegyenek szert...

A mai világban élő emberek éheznek az evangéliumot, sokan vetik fel hangsúllyal az emberiség ősi kérdéseit: honnan, hová tart az élet? Alapjában véve azt kérdezik: kicsoda Krisztus? Egy nagy ember, jelentős vallásalapító? Vagy Megváltó, miként az egyház vallja, Isten emberré lett Szeretete, Irgalma? Nem elvont tételek hirdetéséről van szó, hanem arról, hogy olyan nyelvezetet találjunk, amelyet a mai emberek megértenek.

A megváltás üzenete csak akkor hitelre méltó, ha az egyház életében Szent Ágostonnak azok a szavai ragyognak fel, amelyeket a zsinat „Gaudium et spes” konstitúciója is idézett: „Szükségesekben egység, kétes kérdésekben szabadság, mindenben pedig szeretet!”. M. K.

A Vatikán és a balti államok diplomáciai kapcsolata

Észtország, Lettország és Litvánia 1918-ban, a cári Oroszország összeomlása után váltak független köztársaságokká. A Szentszék azonnal elismerte a Ballikum e három országának nemzeti szuverenitását. 1921 novemberében e három országba Antonio Zecchini jezsuita atya személyében apostoli vizitátort küldött, akit egy évvel később érsekké és apostoli delegátussá nevez ki. A diplomáciai kapcsolatok felvételéhez fokozatosan jutottak el, miután konkordátumok és megfelelő belső törvények által szabályozták a Szentszék és eme államok kapcsolatait.

Lettország és a Szentszék 1992 május 30-án írták alá a konkordátumot. 1925-ben hozták létre Rigában az apostoli internunciatúrát, és 1926-ban neveztek ki élére Zecchini jezsuita érseket és felállította a rigai egyháztartományt. Lettországnak a Szovjetunió által történt bekebelezése után, 1940 augusztus 9-én a lett külügyminiszter levelet intézett a nunciushoz, amelyben közölte, hogy a köztársaság diplomáciai és konzuli külképviselői megszűntek, egy következő levélben pedig értesítette, hogy mivel az ország már a Szovjetunió részét alkotja, a Lettország és a Szentszék közötti közvetlen diplomáciai kapcsolatok semmisenek tekintendők. A nunciushoz még abban a hónapban el kellett hagynia az országot.

Észtországban 1924 augusztus 1-én állították fel az Apostoli Adminisztrációt, és ezzel végetért az észti egyháznak a rigai lett egyházmegyéjétől való függősége. 1931-ben létesítették Tallinban az apostoli nunciaturát, 1933-ban pedig bemutatta megbízólevelét a Vatikánban az ország első rendkívüli küldötte és teljhatalmú minisztere. A nunciaturát 1940-ben Észtország bekebelezése után bezárták.

Litvániát a Szentszék hivatalosan 1922 november 10-én ismerte el. 1925-ben Matulaitis vilniusi püspököt Litvánia apostoli vizitátorává nevezték ki, a következő évben pedig Litvánia egyháztartomány lett kaunasi metropolita székhellyel. 1927-ben Kaunasban létrehozták az apostoli internunciatúrát, élére pedig kinevezték Lorenzo Schippa érseket. 1927 szeptemberében aláírták a konkordátumot, és nem sokkal később az internunciatúra nunciaturai rangot kapott. Az ország Szovjetunió részéről történt bekebelezése után 1940 augusztus 14-én a litván külügyminiszter közölte a nunciussal a diplomáciai kapcsolatok megszüntetését és a litván kormány elrendelte a szentszéki litván külképviselőt bezárását. 1940 augusztus 24-én az apostoli nunciust elhagyta Litvániát. A Szentszék visszautasította az új litván kormány követelését és a külképviselőt folytatta működését a korábban törvényesen kinevezett miniszterrel.

A Szentszék tehát sohasem ismerte el az államok 1940-ben történt erőszakos bekebelezését és az elmúlt fél évszázadban felfüggesztettnek, de nem megszakítottnak tekintette a diplomáciai kapcsolatokat Rigával, Tallinnal és Vilnius-szal. Az Annuario Pontificio mindig felvette a szentszéki kapcsolatok sorába az észti, a lett és a litván nunciaturát, akkor is, ha nem küldhetett a helyszínre pápai képviselőt. Ami Litvániát illeti, Rómában létesített külképviselővel szerepelt a Szentszéknek akkreditált diplomáciai tesületben. VR — MK.

A pápa üzenete az 1993. évi béke-világnapra

Immár 26-odszor áll január elseje a „Béke Világnapja” jegyében. II. János Pál pápa ezévi üzenetének címe: „Ha békét akarsz, törődj a szegényekkel”. Az alábbiakban összefoglaljuk a Szentatya üzenetét, mely e szavakkal kezdődik:

Van-e jóakarató ember, aki ne áhítaná a békét? Hiszen ma egyetemesen ismerik, mint a legmagasabb értékek egyikét, amelyet keresni és védeni kell. És mégis, miközben az egymással szemben álló ideológiai blokkok közti háború réme tűnőfélben van, súlyos helyi konfliktusok borítják lángba továbbra is a világ megannyi részét.”

A pápa ezen a ponton kitér Bosznia-Hercegovina drámai helyzetére, ahol a háború naponta szedi áldozatait, főként a védtelen polgári lakosság körében, majd kitér egy másik, a békét egyre súlyosabban fenyegető veszélyre: a szegénységre.

Az emberek tömegesen, sőt egész népek élnek ma végső nyomorban. A gazdagok és szegények közti szakadék egyre nyilvánvalóbbá válik, még a gazdaságilag fejlettebb országokban is. Olyan problémáról van szó, amely fel kell rázta az egész emberiség lelkiismeretét, tekintve, hogy a körülmények, amelyek között az emberek nagy többsége él, emberhez méltatlanok és ez veszélyezteti az emberi közösség valódi és harmonikus fejlődését a világon.”

A Szentatya ennek kapcsán említi Afrika, Ázsia és Latin-Amerika helyzetét, felidézve a latin-amerikai püspökök októberben lefolyt Santo-Domingo-i értekezletét, amely a keresztények sürgős feladataként jelölte meg az új evangélizálást, továbbá az ember ügyeinek szolgálatát, köztük a személy méltóságának

védelmét, a javak igazságos elosztását, a társadalom harmonikus fejlődésének előmozdítását. Mert — a pápa szerint — „ezek az igazi béke építésének elengedhetetlen előfeltételei”. A Szentatya üzenetét így folytatja:

Szegénység és béke: az új esztendő kezdetén szeretnék felkérni mindenkit, fontolják meg közösen e két valóság közti összefüggéseket. Különösen arra szeretném felhívni a figyelmet, mekkora veszélyt jelent a szegénység és a nyomor a béke számára. Gyermekek, nők, férfiak milliói szenvednek nap mint nap az éhség, a létbizonytalanság és kizsájtottság következtében. Az ilyen helyzetek súlyosan sértik az emberi méltóságot és hozzájárulnak a társadalom egyensúlyának felborításához.

Üzenete második részében II. János Pál pápa „a háború melletti embertelen döntés”-t bírálja. Az utóbbi időben a világ különböző részeiben országok között és azokon belül véres konfliktusok törtek ki, főként etnikai okokból. A Szentatya ennek kapcsán emlékeztet az 1981. évi békenapi üzenetére, amelyben rámutatott: a béke elengedhetetlen feltétele a népek szabadságának tiszteletben tartása és mindenféle hatalmi vagy gazdasági hegemonia visszautasítása. Tény, hogy számos afrikai, ázsiai és latin-amerikai ország lakóinak helyzete az elképzelhetetlen szegénység miatt drámaivá vált. Erre mutat rá a pápa üzenete harmadik részében „A szegénység mint konfliktusok forrása” címmel.

Ezekben az országokban egyre növekszik a társadalom peremére szorultak száma, köztük egyre több olyan gyermek, akik, ha életben akarnak maradni nem számíthatnak másra, csak önmagukra. Egy ilyen helyzet nyilvánvalóan veszélyezteti a békét.

Ezért kötelessége a fejlett országoknak, hogy támogassák a szegényebb országok jogát a fejlődéshez. És ezért van szükség a föld javainak igazságos elosztására.

E cél elérésére nem elegendő a piac működtetése; fontos, hogy a társadalom vállalja a reá háruló felelősséget, megsokszorozza gyakran már amúgyis jelentős erőfeszítéseit, hogy kiküszöbölhetőek legyenek a szegénység okai, a maguk tragikus következményeivel együtt. Erre egyetlen álliam se képes önmagában. Ezért szükséges az együttműködés és a szolidaritás egy olyan világban, ahol a népek egyre inkább egymásra vannak utalva. Az állandó szegénység állapotába való beleegyezés megveti az erőszak és konfliktusok veszélyének kitett társadalmi együttélés alapjait.

A pápai üzenet a továbbiakban hangsúlyozza az egyének jogát a létfenntartáshoz szükséges eszközök megszerzésére. Ezzel kapcsolatban rávilágít a munkanélküliségben rejlő veszélyekre, majd emlékeztet néhány különösen nyugtalanító jelenségre. Elsőnek említi a külföldi eladósodás problémáját, amelynek súlya éppen a legszegényebb rétegekre nehezedik, ami újabb békétlenség forrása lehet. A pápa javasolja, vizsgálják felül újra a kérdést és keressenek olyan megoldásokat, amelyek képesek az eladósodás terheit csökkenteni és okait megszüntetni, főként a túlzott vagy felesleges kiadások, pl. a fegyverkezési költségek csökkentésével. A Szentatya ez-

után rátér a kábítószer égető problémájára.

Mint ismeretes, a világ egyes részeiben gyakran éppen a legszegényebb rétegek termelik a kábítószergyártáshoz szükséges növényeket... A legelső teendő: a termelőket segíteni, hogy ez a helyzet megszűnjék és e célból rendelkezésükre bocsátani a megfelelő eszközöket, hogy szegénységükből megtalálják a kiutat.

A súlyos gazdasági helyzet egyes országokban sokakat kivándorlásra kényszerít. Ennek következménye azonban nem egyszer az idegengyűlölet és újabb nyomor a befogadó országokban is. Ezen csak a nemzetek közti nagyobb szolidaritással lehet segíteni. A fejlődés támogatása gátat vehet a további elvándorlásnak. — A szegénység azonban nemcsak oka lehet a konfliktusoknak, hanem azok következménye is. Evvel foglalkozik az újévi üzenet negyedik része.

Az erőszakhoz való folyamodás kiélezi a már létező feszültségeket és újakat szül. Semmit sem old meg a háború, ellenkezőleg a háború mindent tönkretesz... A háború növeli a szegények szenvedéseit és újabb szegénységet eredményez, amennyiben elpusztítja az életfenntartás eszközeit... A fiatalokat megfosztja a jövőbe vetett reménytől s az áldozatok nem egyszer újabb konfliktusok főszereplőivé válnak.

Ebben az összefüggésben a pápa felszólít minden jóakarató embert, sokszorozza meg erőfeszítéseit az erőszak áldozatainak megsegítésére, felidézve az újabb harcok szörnyűségeit, amelyek figyelmeztetésül szolgálhatnak, hogy a pénzt nem szabad a háború céljaira használni, hanem az emberi méltóság védelmére, az életszínvonal emelésére és valóban nyílt, szabad és szolidáris társadalom építésére. — A Béke-üzenet utolsó része a „Lelki szegénységről, mint a béke forrásáról” szól. Hangsúlyozza, legyen a mérséklet és egyszerűség a mindennapi élet mércéje. Az evangéliumi szegénységet az ember szabadon választja és ezért a béke forrása, amennyiben visszaállítja a helyes viszonyt az Istennel, az embertársal és a természettel.

Az evangélium által hirdetett szegénység érzékennyé tesz mások baja iránt és a javak megosztására ösztönöz. Krisztus az utolsó ítéleten az embertársaink iránti szeretet alapján ítél majd meg bennünket. Az újévi békeüzenet e szavakkal végződik:

Ha békét akarsz, törődj a szegényekkel. Bárcsak a gazdagok és szegények felismernék egymásban a testvért, megosztva egymással amijük van, mint annak az egy Istennek gyermekei, aki mindnyájukat szereti, aki mindannyiuk javát akarja és mindenkinek felajánlja a béke ajándékát. (SZER)

KATOLIKUSOK A VILÁGBAN

Vatikáni adatok szerint a katolikusok száma világszerte 928,5 millió, ez a Föld 5,25 milliárdnyi lakosságának 17,7 %-a. A katolikusok majdnem fele (49,6 %) Amerikában él: a 461 millióból 370 millió Latin-Amerikában. Európában 285 millió, Afrikában 89 millió, Ázsiában 86 millió és Ausztráliában 7 millió a katolikusok száma. A püspökök száma a megvizsgált 1978–90 közötti időszakban 3650-ről 4210-re emelkedett, míg a papok száma ugyanekkor 418.522-ről 403.174-ra csökkent. Európában és Észak-Amerikában a papok száma 9,8, %-os illetve 7,8 %-os csökkenést mutat, Afrikában és Ázsiában ugyanebben az időszakban 22 illetve 29 %-os emelkedés figyelhető meg. Európában 1 papra 1270 hívő jut, Afrikában 4358, Dél-Amerikában pedig 7927. (KIPA)

Egy boldoggáavatás margójára

II. János Pál pápa — amint arról annakidején lapunkban beszámoltunk — május 17-én boldoggá avatta, 17 évvel halála után, *Josémaria Escrivá de Balaguer*-t, az „Opus Dei” — Isten Műve megalapítóját. Escrivá 1902-ben született a spanyolországi Barbastro-ban. Jogot és teológiát tanult, 1925-ben szentelték pappá és két évvel később került Madridba. Az Opus Dei megalapítása számára elkötelezettséget jelentett, hogy minél több ember számára mutassa meg a megszentelődés útját a mindennapi hivatás és egyéb feladatok teljesítése közben. Életét az aszkézis, önfegyelem, spirituális, ima és bűnbánat, vagyis olyan emberi magatartás és erények jellemezték, amelyek tanításában is visszatükröződnek. Számos utazása során mindezeket egy egyszerű mondatban foglalta össze: *A munkát megszentelni, a munka által megszentelődni és másokat a munka által megszentelni.* Mikor Escrivá 1975-ben, 73 éves korában meghalt, az Opus Dei-nek öt kontinens 80 országában már mintegy 60 ezer tagja volt. Bár az Opus Dei-vel kapcsolatban egyházon belül is sok vitatott kérdés volt, a tagok száma folyamatosan nőtt.

1982-ben II. János Pál pápa az Opus Dei-t a *személyi prelátúra* rangjára emelte. Ez az új egyházjog alapján lehetővé tette az Opus Dei számára saját papok kiképzését, de egyéb tekintetben lelkipásztori tevékenységüket a mindenkori megyéspüspök irányítása szabta meg. A híresztelések és gyanúsítgatások már Escrivá életében is erősen megrontották a légkört az Opus Dei körül. *Hans Urs von Balthasar*, az ismert teológus, Escrivának az „Úr” című könyvét erősen bírálta hangvételeért és óvott a „fundamentalista indoktrinációtól”. Az Opus Dei római központjának felavatása után VI. Pál pápa az irányvonal megváltoztatására szólította fel az Opus Dei-t. Kritikusok ezt az irányváltást hiányolják mind a mai napig, számukra az Opus Dei továbbra is „kötés és átláthatatlan titkos szervezet”, amellyel gyakran foglalkoznak elmarasztalólag a sajtóban és médiákban.

A szervezet cáfolja az ellene felhozott vádak, miszerint restaurációs törekvései lennének, ellenezné a II. Vatikáni zsinat határozatait és a felszabadítás-reológiát. Meg kell állapítani: a 80-as évek óta számos könyv látott napvilágot a könyvpiacra, védelmezve vagy támadva az Opus Dei-t. (Kathpress)

TAIZÉ-I

IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ BÉCSBEN

December 28-án kezdődött és január 3-án ért véget Bécsben a Taizé-i ökumenikus szerzetesközösség által szervezett európai ifjúsági találkozó, amelyen több mint százezer fiatal vett részt a kontinens minden országából, közel fele Kelet-Európából. Ez utóbbiak jelentős részének most nyílt első ízben alkalma, hogy találkozzék nyugati keresztény fiatalokkal és megismerkedjék a Taizé-i mozgalommal. Az elhelyezés legnagyobb részben Bécsben és környékén családoknál történt. A résztvevők első közös megmozdulása december 28-án volt a Bécsi Vásár csarnokaiban tartott esti ima alkalmával. Az orsztrák államelnök, Dr. Thomas Klestil a fiatalokhoz intézett üzenetében a bécsi találkozózt „a bizalmas és szeretetteljes együttlét reményteljes európai jelé”-nek nevezte és kifejezte reményét, hogy ezáltal sok szív alakul át és az emberiség egysége erősödik. Feltette azonban a kérdést, sikerült-e Európának a politikai átalakulás által lehetővé vált hídépítés. Roger Schutz testvér, a Taizé-i közösség perjele december 30-án szölt a fiatalokhoz és velük imádkozott. (KP)

Burgenland új főpásztora

II. János Pál pápa elfogadta a burgenlandi egyházmegye 80 éves főpásztorának, dr. Stefan László kismartoni püspöknek lemondását, és utódául helynökét, Dr. Paul Iby prelátust nevezte ki. Az új főpásztor 1935 január 23-án született Doborjánban, a mai Raidingban, Liszt Ferenc szülőfalujában. 1959-ben szentelte pappá Kismartonban László püspök. Első papi éveiben káplán, ifjúsági lelkész, majd püspöki szertartó volt. 1963 és 67 között Rómában, a Szent Gergely egyetemen tanult egyházjogot. Egyházmegyéjébe visszatérve, László püspök titkárává nevezte ki, 1969-ben pedig az egyházmegyei Karitás igazgatójává. Ez a tevékenység, amelyet nyolc éven át folytatótt, különösen megfelelt egyéniségének, amit most választott püspöki jelmondata is kifejezésre juttat: „Omnia in caritate” — mindent szeretetből tenni. A Karitás vezetése mellett előbb a püspöki iroda igazgatója lett, majd 1984-től püspöki helynök. Az 1960-ban alapított burgenlandi egyházmegyének, amely a győri és szombathelyi egyházmegyéék Ausztriához csatolt részeiből tevődött össze, ő a második főpásztor. Legfontosabb feladatának az egyházmegye további építését, a különféle népi csoportok — német-, magyar- és horvát ajkú, valamint a roma és sinti cigányok békés együttélésének elősegítését, az ökumenikus párbeszédet és a II. János Pál pápa által darázsfalvi látogatása alkalmával is hangsúlyozott hídépítő szerepet Kelet felé jelölte meg. Iby püspököt január 24-én, egy nappal 58. születésnapja után, László püspök szentelte fel a kismartoni székesegyházban.

(F. M.)

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermekek!

Tegyük fel, hogy valaki közületek egy érdekes mesét, vagy izgalmas történetet olvas. De — micsoda pech — a nyomda hibájából az utolsó két oldal hiányzik a könyvből. A mese, vagy történet így, befejezetlenül, hiányosan semmit sem ér és csak bosszúságot okoz.

Vagy kirándulást szervez az osztályfőnökökötök. Az egész osztály feszülten várja a kitűzött napot. De aznap reggel szakad az eső. Hiányzik a jó idő, így hát a kirándulás semmit sem érne. S perze, elmarad.

Mennyi boldogságtól esünk, s micsoda tervek fullanak kudarcba, ha kiderül, hogy valami hiányzik, aminek feltétlenül meg kellene lennie.

Február második vasárnapján Jézus az evangéliumban arról beszél, hogy vallásosságunkkal is hasonló a helyzet. Hiányozhat belőle valami fontos, mely nél-

kül sokminden értékét veszítheti vallásosságunkban. Az apró, jelentéktelennek tűnő eseményekre, a „legkisebb parancsok”-ra irányítja figyelmünket. Vallásosságunknak a kis dolgokra, a legapróbb részletekre is ki kell terjednie, különben „nagyon kicsik” leszünk Jézus országában.

Külön figyelmeztet arra, hogy tetteinket megelőzik gondolataink és akaratunk. Ha tehát van egy rossz szokásunk, melyet őszintén le szeretnénk küzdeni, akkor már gondolat- és akaratvilágunkban kell legyőznünk, mielőtt akár a kisujjunkat megmozdítottuk volna.

Ilyen értelemben nincs is igazán kis vagy jelentéktelen esemény, dolog. Minden fontos annak, aki Krisztus követője akar lenni, mert kivétel nélkül minden tettünkkel szeretetet, vagy elutasítást tanúsítunk iránta.

János atya

FIATALOKNAK

„Ti vagytok a föld sója. Ha a só ízét veszti, ugyan mivel sózzátok meg? Nem való egyébre, mint hogy kidobják, s az emberek eltapossák. Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejtetni. S ha világot gyűjtanak, nem rejtik a véka alá, hanem a tartóra teszik, hogy mindenkinck világítson a házban. Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek...” (Mt 5, 13—16)

A fenti evangéliumi sorokat olvassuk február 7-én, az évközi 5. vasárnapon. Megdöbbenő az a határozottság és nyíltság, amellyel Jézus hozzánk fordul. Ezt már igazán nem lehet félreérteni: ti vagytok a föld sója... ti vagytok a világ világossága... Feladat, életcél. Mert cukorka, édességek, nyalánkságok nélkül csak megvagyunk valahogy — de só nélkül — nemcsak ételünk íztelen, hanem lehetetlen az élet.

Sötétségben élni? Aki csak egyszer is látta az őszi erdő színeit, szülei, barátai kedves arcát — el sem tudja képzelni fényt, világosságot nélkül a világot.

Egy nagyon szép, jelképes történetet olvastam: Volt egyszer egy gyapotszál. Vékony, gyenge volt, s tudta jól: hajókötél soha nem lehet, ahhoz túl gyenge

volna. Hogy vásznat szőjenek belőle, ahhoz túlságosan rövid; hogy színes kendő legyen belőle, sajnos nagyon hétköznapi, szürke... Kétségbe esve, szomorúan élte napjait, míg egyszer meglátogatta a viasz. A vendég így szólt hozzá: Fogjunk össze! Ketten talán viszünk valamire. Húsvéti gyertya nem leszünk — te túl gyenge, vékony vagy s én ahhoz kevés. De talán egy aprócska gyertya, picinyke fény lehetünk.

Kedves Fiatalok!

Tudjuk jól, fényes csillag (sztár!) az emberiség, az Egyház egén nem mindannyian lehetünk. Ahhoz erőnk, tehetségünk sokszor kevés. Szentek — új Szent Istvánok, Szent Erzsébetek, híres politikuskok, nagy tudósok sem lehetünk. DE — csipetnyi só, amely megízesíti mások életét, aprócska szerény fény, amely megvilágítja a világ egy kis zugát — l e h e t ű n k !

Ugyanis a csipetnyi só, parányi fények nélkül lenne igazán szegény a világ! Nélkülük kevesebb lenne a szín, kevesebb a szeretet, a megértés.

Ti vagytok a föld sója... Ti vagytok a világ világossága! Több „ízt”, több fényt hozni a világba, több igazságot, több jóságot! Mert jobb egy csipetnyi sónak, aprócska fénynek lenni, mint a sötétségben ülni, céltalanul, panaszkodva! — Hogyan is írta a költő Méc László?:

Fényt hagyni, mint a Messiás!

Vagy legalább is mint a Nap, melyet elnyelt az alkonyat, de a legbúsabb éjben is világít még a gyöngyvirágban, a liliomban, mécsvirágban. Az életünk oly tűnékeny. Ó, szent fényt hagyni volna jó!

Pál atya

Jezsuiták Magyarországon

Előljáróban néhány sorban vázolómbenyomásaimat, amelyeket a nyáron magyarországi látogatásom alatt szereztem, mert hiszen ebben a helyzetben kell az otthon élő jezsuitáknak dolgozniuk. Beszámolómban nem tart igényt sem teljességre, sem tévedhetetlenségre.

Megdöbbenéssel láttam, hogy Szent István országa missziós terület lett. Újra kell evangelizálni a magyar népet. Végeredményben ez nem meglepő, hiszen az elmúlt negyven év alatt két generáció nőtt fel Istenre irányulás nélkül. A fiatalok vallási ismeretének hiánya elképesztő. 1949-ben a magyar katolikusok 70 %-a járt vasárnap szentesítésre, ma csak 12 % nevezhető rendszeres templomlátogatónak. Úgy érzem, hogy népünkben nagyon sokan, akik háttatfordítottak a kommunizmusnak és dialektikus materializmusnak, a fogyasztói szemlélet rabjai lettek és belemerültek a gyakorlati, Nyugaton is ismeretes materializmusba. Ezen alapállás megnyilvánulása a gátlástalan hedonizmus és a bármilyen áron való meggazdagodásra való törekvés. Ez a kihívó fogyasztás együtt él a nyomorral, a tömeges szegénységgel és munkanélküliséggel. Egy otthoni megfigyelő szerint „Magyarországon a marxizmus-kommunizmus egyik legrombolóbb következménye a munkavégzés szétzüllesztése volt. Mindennaposá vált a csalás, lopás és a hazugság...” A Mammon lett az úr sok magyar szívében. Az egyház feladata viszont pont az, hogy a Mammon helyett a Megváltó Jézus Krisztushoz vezesse az embereket. Ezt a munkát nagyon megnehezíti a politikai ellenzők magatartása az Egyházzal szemben. Idézem a neves filozófust, Nyíri Tamást:

„A kormány elleni hangulat-keltéshez már csaknem egy éve hozzátartozik az a lárma, amelyet a Kultúrka mp f-r a emlékeztető módon egykori bolsevikok és mostani demokraták csaptak előbb az iskolai hitoktatás körül, újabban pedig az egyházi ingatlanok — szemináriumok, rendházak, stb — visszaszáradása körül. (...) Voltaképpen tragikus finta a sorsnak, hogy a keresztény erkölcsi értékeknek soha nem volt oly kevés becsülete, mint éppen most, amikor az országban olyan koalíció van hatalmon, amelynek pártjai ezeket az értékeket képviselik. Úgy is mondhatnánk — és ezt a véleményt a püspökök is osztják —, hogy a kommunisták alatt inkább megtartották a tíz parancsolatot, mint most, amikor az újonnan elnyert szabadság teret nyitott az emberi hibáknak is, az önzésnek, a féktelen individualizmusnak, a hazugságnak és az igazságtalanságnak.” (Mérleg, 92/1.)

Bármennyire is lehangolóak ezek a megállapítások, az Egyháznak szembe kell néznie a reális helyzettel, hiszen az Isten nem személyválogató és az Üdvözítő Egyházának azt a küldetést adta, hogy minden embernek — a bolsevikoknak, a liberálisoknak, a radikálisoknak és a szocialistáknak is — hirdesse a Megváltás örömhírét. Ebben a küldetésben jár a magyar jezsuita provincia is.

Az elnyomás 40 éve alatt a jezsuiták szétszóratásba kényszerültek. Az otthon maradtak közül 64 jezsuita együttesen 227 évet töltött börtönben vagy internáló táborban. Az akkori előljárók bölcs intézkedése következtében azonban sok fiatal rendtag szökött külföldre 1949/50-ben s majd ismét 1956/57-ben, hogy rendi tanulmányaikat folytathassák. Ezekből alakult meg a külföldi magyar provincia.

Jelenleg a világon 182 magyar jezsui-

ta él: 109 Magyarországon, 59 Magyarországon kívül és 14 missziós területen. A Magyarországon élők közül 53 pap (átlagkor 70 év), 29 segítőtestvér (átlagkor 73 év) és 33 kiképzésben levő rendtag (átlagkor 26 év). Nyolc házunk van: 4 Budapesten, 2 Szegeden, 1—1 Kalocsán és Hódmezővásárhelyen. Ezen kívül a leányfalui Szent Gellért Lelkigyakorlatos ház is jezsuita vezetés alatt áll.

A már említett politikai ellenzék miatt több fontos ingatlant nem sikerült visszakapnunk. Így a pécsi és kalocsai gimnáziumaink, a szegedi főiskoláink, és a budapesti Manréza lelkigyakorlatos ház és noviciátus visszaszerzésére a közeljövőben, ha egyáltalán, nincs sok remény. Ez készlet bennünket egy új noviciátus építésére. E cél megvalósítására 800 ezer dollárért megvettük Budán a már létező Sodrás utca 13 számú házunk melletti házat és telket. A két ház közé egy háromemeletes szárny épül. Ez a ház lesz noviciusaink új otthona, amely 25 novicius elhelyezését teszi lehetővé.

A most épülő noviciátuson kívül az újra éledő magyar provincia másik két új házat is létesített Budapesten. Az egyik tíz kórházi gondozásra még nem szoruló öregek ad hajlékot, a másik a Faludi Ház, amelyet 1992 október 1-én 50 látogató részvételével Angelo Acerbi pápai nuncius és Seregély István egri érsek, a Magyar Püspöki Kar elnöke áldott meg. Ebben a pasaréti házban kapott otthont A Szív és a Távlatok szerkesztősége, az Európai Katolikus Információs Központ, valamint a Magyar Egyházzociológiai Intézet.

Ezzel beszámolómban végére értem. Istennek legyen hála az eddigi eredményekért s tőle kérünk erőt és áldást a még előttünk álló sok nehéz feladatra. Tudjuk ugyanis, ha Isten nem építi a házat, hiába az építők erőlködése. A közelmúltban döböntem rá, hogy az 1949 és 1956 körül kiszökött akkori fiatalok mai átlag életkora 70 év. Öregszünk, de győzzük! Nagy örömeinkre szolgál az a 33 fiatal jezsuita és novicius, akik most Magyarországon készülnek Isten magyar népének szolgálatára. Imádkozzunk értük, hogy hűségesek maradjanak hivatásukhoz azoknak az öregeknek példájára, akik börtönben, szétszórtóságban és száműzetésben is hűek maradtak Jézushoz és Társaságához. Új hajtás fakad a régi törzsön. Nem éltünk hiába.

P. Ádám János SJ
Fordham University, USA.

Hírek — események

II. János Pál pápa dr. Ternyák Csabát, a Magyar Katolikus Püspöki Kar titkárát, a római Pápai Magyar Intézet volt igazgatóját esztergomi szédpüspökké nevezte ki.

*

A Szentatya Albániában, az egyház szabadságának visszanyerése után, négy püspök kinevezésével visszaállította a normális egyházkormányzatot. Mint ismeretes, a kommunista rendszer alatt mindenféle vallási tevékenység tiltva volt.

*

Az augsburgi egyházmegye új főpásztorává II. János Pál pápa a bencés rend eddigi primás-apatját, Victor Dammert atyát nevezte ki. Az új püspök csak néhány napja tért vissza Rómából mint egyszerű szerzetes eredeti kolostorába, az augsburgi egyházmegye területén fekvő Sankt Ottilienbe.

AGONIA HUMANA

a sárcányt ma sem öltük meg
a rák tovább épült bennünk
elesettek feküsznek a csatamezőn
ma sem támasztottuk fel a halottakat
sok miérettől keserűbb a szánk
egy fokkal sötétebb lett
egy fokkal hidegebb lett a föld
börtönökkel falaztuk el a napot
sok kilométer szögesdrót-rácsot
építettünk

megbocsátod-e Uram
hogy elfeledtünk ma is fényleni?

Pusztai Sándor (1911—1983)

„Az igazság szabadabbá tesz”

A HITANI KONGREGÁCIÓ INSTRUKCIÓJA A KERESZTÉNY SZABADSÁGRÓL ÉS FELSZABADÍTÁSRÓL

I. folytatás.

A modern felszabadítási mozgalomnak a belső szabadságot kell elhozni a gondolat és az akarat szabadsága formájában. Még akarja szabaddá tenni az embert a babonáságtól és ősi félelmektől, amelyeket megannyi akadálynak tekintett a fejlődés útján. Erőt és bátorságot akar adni az embernek, hogy az értelemét használja, és ne fogja vissza az ismeretlenről való félelem. Különösen a történettudományokban és a humán tudományokban az ember új megismerése indult meg.

Azonban akár a természet meghódításáról van szó, akár a társadalmi és politikai életben tett fejlődésről, akár egyéni, akár közösségi szinten, bárki megállapíthatja, nemcsak hogy az elért eredmények vannak messze a kezdeti törekvésektől, de a modern felszabadítási mozgalom terjedésével és erősödésével új szolgálat, új rémület ütötte fel a fejét. Ez annak a jelleme, hogy kezdetől fogva már magának a szabadságnak az értelmezésével kapcsolatban is súlyos kétértelműségek kísérik elősködőként ezt a mozgalmat.

Igy történt, hogy amilyen mértékben megszabadult az ember a természet fenyegetésétől, olyan mértékben kezdett el félni saját magától. A technika, amely egyre inkább meghódítja a természetet, azzal fenyeget, hogy elpusztítja jövőnk alapjait, úgyhogy a mai nemzedék a jövő nemzedék ellenségévé lesz. Közben vak erővel rabszolgává alacsonyítjuk a természetet, nem a jövő emberének a szabadságát tesszük tönkre? Milyen erők védhetik meg az embert attól, hogy saját maga rabszolgája legyen?

A technológiai hatalom veszélyei

Akié a technika, annak hatalma van a föld és az emberek felett. Ebből az egyenlőtlenség eddig ismeretlen formái keletkeztek a tudás birtokosai és a technika egyszerű felhasználói között. Az új technológiai hatalom kapcsolódik a gazdasági hatalomhoz és a gazdasági erő koncentrációját hozza létre. Így a népeken belül és a népek között függőségi kapcsolatok alakultak ki, amelyek az elmúlt húsz év alatt a szabadság iránti új követelményekhez vezettek. Ily módon a technikai hatalom elnyomó hatalommá vált embercsoportok, sőt egész népek számára.

A társadalmi és politikai vívmányok terén az egyik alapvető kétértelműség abból adódott, hogy a felvilágosodásban az a felfogás uralkodott, miszerint a szabadság birtokosa, mint egyén, elég volt önmagának, és célja saját érdekeinek kielégítésére, a földi javak birtoklására irányult. Az ezen a felfogáson alapuló individualista ideológia kedvezett a javak egyenlőtlen elosztásának az iparosítás kezdetén, odáig menően, hogy a munkásokat kizárták azoknak az alapvető javaknak a birtoklásából, amelyek termeléséhez ők maguk is hozzájárultak, és amelyekhez joguk lett volna. Ebben a helyzetben keletkeztek azok a hatalmas erők mozgalmak, amelyek az ipari társadalom által létrehozott nyomor alól akarták felszabadítani az embereket. Keresztények, világiak és papok is harcoltak azért, hogy ismerjék el a dolgozók törvényes jogait. Az ügy érdekében az egyházi tanítóhivatal ismétellen felemelte a szavát. Számos alkalommal a munkás-

mozgalmak jogos követelése volt az, ami új szolgálatot vezetett, mert olyan koncepciók hozták létre, amelyek figyelmen kívül hagyva az ember transzcendens hivatását, tisztán földi célt tűztek ki az ember számára. Sokszor kollektivisták célok felé irányították, amelyek szolgálata ugyanolyan súlyos igazságtalanságokat szült, mint amelyeknek véget akart vetni.

Az elnyomás új formái

Korunkban így jöttek létre a totalitárius rendszerek és a zsarnokság olyan formái, amelyekre nem kerülhetett volna sor a technikai fellendülés előtti korban. A technika tökéletesedését népi társadalmi használatra, miközben a terrorizmus alkalmazásával, ami számos ártatlan ember halálát okozza, kisebbségek követelik maguknak a jogot, hogy egész nemzeteket tartsonak szakkban.

Ma az ellenőrzés kiterjed az egyén belső világára és még az övintézkedések is az elnyomás veszélyét rejtik magukban. Vannek, akik a társadalom korlátai alól felszabadulást keresve a kábítószerekhez menekülnek, ami az egész világon fiatalok tömegeit viszi az önpusztításba, és egész családokat taszít félelembe és bánatba.

A népek nagy családja egymáshoz való viszonyát biztosító jogrend elismerése egyre csökken. Ha a jogba vetett bizalom már nem nyújt elég védelmet, akkor a biztonságot és békét kölcsönös fenyegetés útján akarják elérni, ami az egész emberiség számára veszélyt jelent. Azok az erők, amelyeknek a szabadság kibontakozását és erősödését kellene szolgálni, a fenyegetések erősödését szolgálják. Az egymással szembenálló halálhöz vezető gépek ma el tudnak pusztítani minden életet a földön.

A hatalmat birtokló nemzetek és a hatalomtól megfosztottak között új, egyenlőtlen kapcsolatok jöttek létre, amelyekben az egyik fél elnyomja a másikat. Az önérték hajhászása bevonult a nemzetközi kapcsolatokba is tekintet nélkül az emberiség közérdekére.

Az egyenlőtlen erőviszonyok összefüggésében jelentek meg a fiatal és többnyire szegény népek felszabadítási mozgalmak, amelyek nemrégben még a gyarmati uralom alatt álltak. Ezeket a népeket gyakran félrevezetik, megfosztva őket keeservesen kivívott függetlenségüktől. Gátlástalan rendszereknek, vagy zsarnokoknak esnek áldozatul, akik büntetlenül gúnyt űznek az emberi jogokból. Az így teheteletlenségre kárhozott nép csupán urat cserél.

Ennek ellenére korunk egyik legfontosabb kontinentális léptékű jelensége azoknak a népeknek az öntudatra ébredése, akik az évszázados nyomor súlya alatt görnyedve emberi méltóságban és igazságosságban akarnak élni, és szabadságukért készek harcolni is.

Aggasztó kérdések

Az ember belső felszabadítását célzó modern felszabadítási mozgalomról meg kell állapítani, hogy a gondolat és akarat felszabadítása érdekében tett erőfeszítés odáig jutott, hogy az erkölcsöt, mint olyant, értelmetlen nyügnék tekintti, amelytől az embernek, aki a maga ura akar lenni, meg kell szabadulnia. Mi több, sokak előtt egyenesen Isten az, aki az ember elidegenedésének az oka. Az istenhit és az emberi szabadság egymás-

Egy világhíres betlehem

Csehországban Hradec Králové-tól — történelemből ismert nevén Königgrätz-tól a lengyel határig, az Óriáshegység vidékén betlehem-kultusz teremtődött évszázadok során. A betlehem-készítésnek egyházi tradíciói vannak. Templomokban elhelyezve, a 16. század közepétől jelentek meg. Az egyházi világból — a nemesi udvarházak közvetítésével került a falvakba, városokba.

A 18. század végén és a 19. század Csehországban (Magyarországon és másutt is) a betlehemek aranykora volt. Nem csupán fa és papír szolgált a figurák készítéséhez. Készültek agyagból, kőnyértésztából és viaszból is. De volt ón- és bádógbetlehem, ezenkívül üveggömbbe zárt széndarabokból készült bányászbetlehem is. A betlehemalkotók nem elégedtek meg a mozdulatlan figurákkal. Különböző módon elevenebbé tették őket. Legtöbbjüket óraszerkezet hajtja, ám bábó volt, amelyiket patak vize hajtotta.

A csehországi betlehemek közül a Königgrätz közelében fekvő Trebechovice (Trebič) világhírű betleheméről lett nevezetes. Látványos élményszámba megy!

A hagyomány szerint, a múlt század hatvanas éveiben az akkor fiatal Probst József elhatározta a világ legnagyobb betlehemének elkészítését. Megvalósításához sikerült megnyernie az ügyes fafaragó Kapucián Józsefet és ketten egész életüket a betlehemkészítésnek és bővítésnek szentelték, sőt a figurák mozgatóját és megelevenítését is sikerült megoldaniuk. A fogaskerekek, emelők és a tengelyek mechanizmusa fából készült. A figurák többségét hársfából, a mechanizmust pedig bükkfából faragták. Méreteivel (7 x 3, 20 x 2,70 m) a betlehemek óriásai közé tartozik a világon! 50 figura élethűen szemlélteti az emberi mozdulatokat, további 100 fahevederen mozog, a többi — 200 figura — mozdulatlan. A betlehemben mintegy 2000 faragott tárgyat láthatunk: fákat, épületeket, állatokat, stb. A bibliai jelenségeket bemutató alakok mellett ott szerepelnek a századforduló cseh falujának lakói is. Ezek olyan élethűek, hogy számos korabeli trebechovicei polgár a betlehem figuráiban magára ismert, amivel büszkén dicsekedtek. A betlehem több mint 20 mesterséget is bemutat. A faragó mester remekbe faragta szomszédját a két segéddel s az éppen fonatát fonó feleségével. De felismerhető a helység kovácsa, a kádár, a köszörűs, az ács, a

szal összegyűjtethetetlen. Istenbe vetett hitének elutasításával lesz az ember igazán szabad.

Ez a gyökere annak a tragédiának, ami a szabadság modern történetét kíséri. Miért van az, hogy ez a történet, a nagy győzelmek ellenére, újra és újra visszaesik az elidegenedésbe, és újabb szolgátságba süllyed? Miért van az, hogy a felszabadítási mozgalmak, amelyek olyan vérmes reményeket keltettek, olyan rendszereket hoztak létre, amelyek számára a polgárok szabadsága, kezdve az első számú szabadságjoggal, a vallásszabadsággal a legfőbb ellenséget jelenti.

Amikor az ember fel akar szabadulni az erkölcsi törvény alól, és függetleníteni akarja magát Istentől, akkor nemhogy nem a szabadságot szerzi meg, éppen ellenkezőleg, elpusztítja azt. Ha kibújik az igazság mércéje alól, a zsarnokság prédájává lesz; az emberek között megszűnnek a testvéri kapcsolatok, hogy helyükbe lépjen a terror, a gyűlölet és a félelem.

(Folytatás a következő számunkban.)

favágó, takács, bognár, asztalos, a vajat köpülő asszony, a szentet fejtő bányászok, a malomból lisztet talicskázó férfi. Csoportot alkotnak a Jézuskának ajándékot vívó helybeli vadászok, akik rúdra alkasztott szarvas zsákmányt cipelnek hátukon, a szőlősgazdák meg bort visznek. A fúvószenekar éppen rázendít a téren. Legszebb faragások közé sorolható a 7 „élő” fa, melyek közül 6 hársfa, a hetedik pedig csonkjában maradt, üres tölgy.

A betlehemet először, — még Probst életében — 1906-ban állították ki, és aranyéremmel jutalmazták. A két alkotó halála után a betlehemet az elpusztulás veszélye fenyegette. A harmincas évek elején a betlehemet restaurálták és a mechanizmus kézi hajtását villanyerőre cserélték.

A rendbehozott betlehem számos kiállításon vett részt (Prága, Brünn, Pozsony, Kassa). A második világháború alatt a betlehemet sikerült elrejtetni. 1945 után legnagyobb sikerét az 1967-es montreali világkiállításon aratta. Aztán még kétszer mutatkozott be külföldön, Hollandiában, illetve Londonban.

1972-ben került végleges helyére a trebičsei műemléképületbe, ahol azóta milliónál több látogató csodálta meg.

Domonkos János (Budapest)

JÓ UTAT — EL NE TÉVEDJ!

„Jövünk az örökkévalóságból, születünk és belenövekszünk az időbe. Valamennyien az Isten kezéből vesszük eredetünket és haladunk újra vissza az Isten kezébe”. Ez minden ember rövid életrajza.

Tudatában vagyunk-e ennek?...

Amikor boldog új évet kívánunk egymásnak és igazán jól akarunk embertársunknak, csak ez lehet az értelme: Jó utat és el ne tévedj!

Ünnepeljük Isten jövetelét földünkre. Ha jól meggondoljuk, nincs ennél nagyobb eseménye a történelemnek. Miért van mégis annyi szomorú, útjavesztett ember a földön? Szent János evangéliánának van igaza, mikor leírja: „övéi közé jött, de övéi nem fogadták be”. Nem akarták felismerni...

„Embernek várnak egy királyt... és érkezik egy gyermek, egy törékeny gyermek, akivel foglalkozni kell, aki mellett nem lehet elmenni érdektelenül. Édesanyja hordozza, — Ő fog minket hordozni, Édesanyja táplálja, — Ő ételle lesz maga. Kezdődik egy életszövetség, melyet semmi sem tud szétörni. Ennek a változásnak mi magunk vagyunk szolgálói.” Vigyük minden ember lelkébe ezt a csodálatos változást, hogy ismerje fel élete igazi értelmét.

Ezzel a legnagyobb boldogságot kívánjuk és adjuk neki.

Molnár Ottó (Párizs)

ÖRÖK ÉLET

Azért szeretem a telet,
mert követi a kikelet.
Életben is csak az maraszt,
hogy úgy szeretem a tavaszt.

Kedvemből jut is, marad is —
szeretem én a nyarat is.
Túl aratáson, szüreten,
az őszt, az őszt is szeretem.

Szeretem az első havat,
a zöld vetést a hó alatt...
Örök élet az életem,
mert a halált is szeretem.

Erdélyi József (1896—1978)

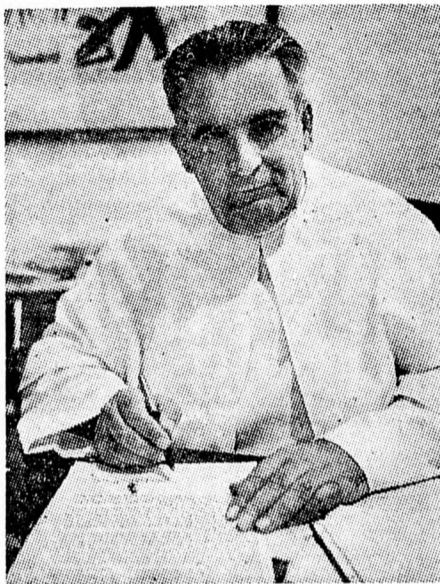
A testvéri segítség bajnoka

P. WERENFRIED VAN STRAATEN 80 ÉVES

Szívében megmaradt húsz évesnek. Biológiai értelemben ez nagy ellentmondás, de aki Werenfried atya közelében él és őt jól ismeri, az első pillanatban megláthatja, hogy az idő őrajta nem fogott annyit, mint más vele egykorú személyen. Neve 1948 óta egyházi körökben legalább olyan ismeretes, mint kalkuttai Teréz anyáé. Nekünk magyaroknak meg azért is nagy ez a név, mert a II. világháború, de különösen az 1956-os események után egyházunk legnagyobb jótévőjének számít és az is maradt a mai napig.

Ki ez a Werenfried van Straaten? 1913 január 17-én született az Amszterdam közelében fekvő kis Mijdrecht faluban. Középiskolai tanárnak készült, de később mégis szerzetes lett. A belgiumi Tongerloban lévő premontrai apátság lett az otthona. Amikor 1947-ben kitért a kolostori magányból, hogy először a hontalan németeken segítsen, akiket Kelet-Németországból elűztek, senki nem gondolt arra, hogy a fiatal szerzetes egyik napról a másikra a testvéri szeretet világhírű bajnokává váljék.

Több ezer templom, kolostor, lakótelep fölépítése, több százezer szeretetcsomag küldése az európai menekülteknek, mind bizonyítéka, hogyan segítette

a múltban embertársait. Amikor 1956 után a kommunizmus megdönthetetlennek látszott, több millió dolláros évi költségvetéssel egyedülálló tevékenységet fejtett ki tizenegy kelet-európai országban az üldözött egyház javára.

Az általa életre hívott szervezet, az Ostpriesterhilfe — egyedülálló módon párosult szerzetesi névvel: Werenfried — a béke harcosa — és nem utolsó sorban ragadványnevével: Speckpáter — Szalonnás páter.

Nemesak Krisztus született karácsonykor a nyomorban, hanem az Ostpriesterhilfe is. Werenfried van Straaten 1947-ben csak 34 éves volt, alig ismerte valaki. Havonta írt egy-egy cikket az apátság lapjában. Merészhangú írásaiiban saját bevallása szerint Carl Sonnenschein és Henri de Greeve gondolataiból néhányat átragott és azokat magáénak tekintette. Ez a hang jellemezte a „Nem kapott helyet a szálláson” című írásában is, amely az apátsági lap karácsonyi számában jelent meg. Idézzünk belőle:

„Kelet felé, vagy száz kilométerre tőlünk, egy város fekszik romokban. Csak egy óriás bunker maradt meg belőle, amelyet a németek a lakosok védelmére építettek. Az életben maradtak abban a bunkerban húzódnak meg. Pestisre emlékeztető bűzben ezerszámra szoronganak. A családok, ha még lehet egyáltalában családról beszélni, néhány négyzetméternyi betonon tanyáznak. Nincs ott sem tűz, sem meleg, nincs más, mint egymás testének gőzölgése. . . Mégis ezekben az emberekben akar élni Krisztus: tisztaságával, emberszeretetével és jóságával. A pásztorok egy istállóban imádták Krisztust. Ezeknek az embereknek még olyan hely sem jutott. Emberi számítás szerint Krisztus nem is élhet közöttük, hiszen nincsen számára hely. . .”

Ezt a bevezető cikket írta P. Werenfried a legyőzött németek nyomorának ismertetésére. Az eredmény felül múlt minden várakozást: megszületett az Ostpriesterhilfe. Flandriából elindult a testvéri szeretet menetszlopa Kelet felé. Háromezer elűzött pap és hatmillió keletnémet hívőssereg menekült meg így az elpusztulástól. De a tevékenység nem ment minden ellenállás nélkül. A több-éves gyűjtőtábor borzalmaitól agyongyötört, idegállapotukban összetört emberek, az iszonyú német megszállás áldozatai, túlzottan találták ezt a segítői módot. A fiatal premontrai szerzetes így válaszolt a támadásokra:

„A szeretet megköveteli, hogy Krisztust ismerjük fel és vigasztaljuk azokban az embertársainkban is, akik a fellelőtlen háborús uszítók parancsára ellenséges egyenruhát viseltek; testvéreink ők is, mert Krisztus megváltotta és a

menyei Atya gyermekeivé fogadta őket. Ezek a szerencsétlenek most rettenetes nyomorban élnek. Sorsuk láttán nem csukhatjuk be szemünket. Az, aki ekkora nyomor láttán érzéktelenül halad el a tragédiák mellett, nem nevezhető kereszténynek. Nagyon jól tudom, hogy ezeket a sorokat félre lehet magyarázni. De ez nem tarthat vissza bennünket. Nem hallgathatjuk el: sok feleség és édesanya számára Isten különleges kegyelmét és az emberfölötti kitartás erejét kérjük azért, hogy forduljanak szeretettel a német nyomor felé, hogy úgy értsék meg őket, ahogyan azt senki más nem tudja megtenni és úgy bocsássonak meg nekik, ahogyan csak egy édesanya tud megbocsátani. . .”

Százezrek bocsátottak meg. Akadt több olyan asszony, aki az ellenség által megölt férjének ruháját adta oda a szűkséget látó németeknek. Több olyan flamand férfi jelentkezett a meginduló munkánál önkéntesnek, akik a német terror alatt megrokkantak és nem számíthattak gondtalan öregkorra sem.

A szeretet visszhangja nem rekedt meg Németország határain belül. Később a német gazdasági csoda ezt nem is igényelte. A határoktól kelet felé kellett nézni és észrevenni azt a sok keresztet és szenvedést, amelyet a kommunizmus és materializmus okozott Közép- és Kelet-Európa országaiban. Az Ostpriesterhilfe így lett nemzetközi segélyszerv.

A szabad világ közvéleményét P. Werenfried az „Echo der Liebe” = A Szeretet visszhangja című folyóiratban hívja fel a mai napig is a tragikus helyzetre. A lap 700 ezer olvasója közül a nagyobb rész, szegények és gazdagok, nagylelkű adományokkal teszik lehetővé terveinek megvalósítását. Nehéz lenne elmodani, hogy a lelkipásztori munkát hol és milyen fokon támogatja. A volt kommunista országokban alig van templom vagy más egyházi épület, ahová ő ne küldött volna jelentős támogatást. Idős papok vagy szerzetesek évtizedeken keresztül neki köszönhették, ha nem maradtak az utcán.

P. Werenfried van Straaten jó barátja volt Mindszenty bíborosnak. Már 1956-ban találkozott vele Budapesten a pár napos szabadság idején. Később, a rákényszerített számkivetés alatt is szoros volt a kapcsolatuk. Felejthetetlen marad mindenki számára 1975 májusában a Máriacellben elmondott búcsúztató beszéd, amelyben szintén rámutatott a magyar egyház és a nép sebeire. Nemcsak a magyarokkal volt testvéri kapcsolata, hanem minden olyan országgal, ahol az egyház léte veszélybe került. Most a változás után az atya szándéka anyagiakkal biztosítani a felszabadult egyház kibontakozásának és megerősödésének lehetőségét.

Mi magyarok, halálával gondolunk a Gondviselés modern apostolára, P. Werenfried van Straaten atyára, aki régóta, évente legalább kétfélmillió dollárral támogatja a magyar egyházat. Immár 20 esztendeje vagyok az Ostpriesterhilfe szolgálatában mint osztályvezető és jószágát megköszönöm nemcsak a magyarországi egyházmegyék, hanem az utódállamok katolikusainak is a nevében. Azok imáit is kérem, akik valaha megtapasztalhatták az ő jóságát.

Ne szabjunk határt a Gondviselésnek, hány évig dolgozzon még. Amíg azonban él, munkáját kísérje siker Krisztus egyházáért.

P. Szöke János (Königstein)

Diakonátus

A németországi „Allandó Diakonátus Munkaközössége” január 19–22 között Bergisch Gladbachban tartotta jubileumi nagygyűlését a diakonátus 25 éves fennállása alkalmából. A gyűlés vezérszavát „Plädoyer az egyházi diakoniáért” címet választották („plädoyer” = védelem, védőbeszéd.) 25 évvel ezelőtt szentelték a kölni dómban a II. Vatikáni zsinat elgondolása szerint az első házas diakonusokat. Azóta Németországban 13.300 katolikus plébánián 1600 főállású diakonus működik. Kiépítették belső struktúrájukat is: minden egyházmegyében püspöki megbízott foglalkozik velük, van szóvivőjük és munkaügyi, valamint kiképzés-vezetőjük. A felsoroltak alkotják az „Allandó Diakonátus Munkaközösséget (Arbeitsgemeinschaft Ständiger Diakoniat in Deutschland.)

„Allandó” diakonusok, akik részben főállásban, részben mellékállásban dolgoznak az egyházban, minden földrész legtöbb püspökségén hozzátartoznak az egyházi élethez. 1992 januárjában földünkön 17.856 diakonust tartottak számon 105 országban. Észak-Amerikában 10.950 a számuk, Európában 4429, Közép- és Dél-Amerikában 2029, Afrikában csupán 256, Ausztráliában és Óceániában 98 és Ázsiában 94. Az európai megosztás: Németországban 1583 diakonus működik, Olaszországban 880, Franciaországban 716, Belgiumban 424, Ausztriában 248, Angliában 214, Hollandiában 120, Spanyolországban 114.

A jubileum alkalmával Kölnben ünnepélyes főpapi szentmisét celebrált a Német Püspöki Kar elnöke, Karl Lehmann püspök, koncelebrált Joachim Meisner kölni kardinális, Kada Lajos érsek és apostoli nuncius és Klaus Hemmerle aacheni megyéspüspök.

Sorrakerült a konferencián a jelenlegi helyzet, a problémák (és lehetséges megoldásaik), valamint további munkaterületek megbeszélése. Megvitaták még a kelet-európai országok diakonátusai és a diakonus-feleségek helyzetét is. KNA

GRÁCI KARÁCSONY

A Christiana Hungaria — Keresztény Magyarok Egyesülete december 22-én, 17 órakor tartotta hagyományos karácsonyi ünnepélyét az „Erzherzog Johann” szálloda különtermében. A nagyszámú vendégeregben ott volt a Bécsi Magyar Nagykövetség képviselőjében Szöke Barnabás első titkár és felesége, valamint ugyancsak feleségével, Eduard Stagl, az Osztrák Bajtársi Szövetség gráci elnöke is. A Magyar Hiszekegy elmondása után magyarul és németül olvastuk fel a karácsonyi evangéliumot, majd Nyers atyával együtt énekelünk karácsonyi énekeket és imádkoztunk a békéért, szülőházánkért és befogadó hazánkért. Két menekült kislány: Nemes Beáta egy Ady-verset szavalt, Nemes Melinda pedig két régi karácsonyi éneket adott elő. A szép műsorban nagy tapsot aratva közreműködött Cser Péter és Szabóki Tünde, mindketten a gráci Zeneakadémia továbbképzősei. A magyar Himnusz eléneklése zárta be a bensőséges ünnepélyt. Utána még Mayer Rudolfné kiosztotta a beérkezett „bónokat” a rászorulók között és a jelenlevőknek kis ajándékot nyújtott át.

M. R. (Grác)

□ Könyvújdonság! □

Szamosi József:
VIRÁGSKÖNYVEM

— Színes riportok a természetből. —
64 oldal, 14 színes kis képpel.
Ára portóval 20.— DM (bankjegyben).
Megrendelhető a Szerző címén:
Elektrastr. 7 b, 8000 München 81.

Orgona és emléktábla avatás

Budapesten, november 14-én, a zugligeti Szent Család plébániatemplomban felavatták azt az orgonát, amelyet a Német Szövetségi Köztársaság kormánya adományozott az egyházközségnek. Az orgonát Angelo Acerbi érsek, vatikáni nuncius áldotta meg szentmise keretében.

A német kormány az új orgona adományozásával háláját fejezte ki azért, hogy alig három évvel ezelőtt, amikor az akkori NDK-ból menekülők hulláma előtört hazánkat, elsősorban Budapestet, a zugligeti Szent Család plébánia és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kozma Imre plébános vezetésével egy emberként mozdult meg, hogy a menekülőknek ideiglenes hajlékot biztosítson, s élelemmel, pénzzel, ruhával, munkával segítse őket. Azok a német menekültek, akik azokban a hetekben az egyházközségben oltalomra találtak, ma is hálással emlékeznek azokra, akik életük változatos napjaiban melléjük álltak.

Kozma atya beszédében üdvözölte a német kormány jelenlévő tagjait és a múltat felidézve kiemelte: „három éve a kis magyar nép hatalmas tettet hajtott végre — egy nála sokkal nagyobb népnek történelmi segítséget nyújthatott”. Kicsiny nép vagyunk, de nagyra kell törekednünk: a testvéri segítségben, a türelemben, az elesettek és üldözöttek támogatásában.

A német kormány üdvözlését és jókívánságait Ursula Sailer Albring külügyi államminiszter adta át, majd ő leplezte le a templom falán elhelyezett emléktáblát, amelynek német és magyar nyelvű felirata így szól:

„1989 augusztus 14 és november 14 között — félúton Németország szabad része felé — e templomban és a falainál létesített táborban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat oltalmára találtak a bukkott eszme önkénye elől menekülő németek. A magyarok testvéri cselekedetére emlékezve a Németországi Szövetségi Köztársaság kormánya egyházközségünknek 1992 november 14-én orgonát adományozott.” M. K.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A kereszttség szentségében részesültek: Gregus René és Stumpf Sebastian 1992 december 27-én. Isten áldása kísérje életüket.

FRANCIAORSZÁG

A szentkereszttségben részesültek: Delrue Cassandra-Sophie, D. Christophe-Jacques és Szarvas Caroline leánya, 1992 december 26-án. Ducrocq Thomas Pierre Ferenc, D. Vincent és Németh Csilla-Katalin fia, 1992 december 27-én. Növekedjenek erőben, egészségben, Isten és szülei örömére.

Az örök hazába költöztek: Abraham Aimé, St. Denis, 1992 november 14-én. Canova Mireille, St. Denis, november 26-án. Sásdy János, La Garenne-Colombes, november 27-én.

MAGYARORSZÁG

Pécs: Szentségi házasságot kötött Kaufmann József és Szabó Mónika 1992 december 12-én. Sok örömet és boldogságot az ifjú párnak!

NÉMETORSZÁG

Aachen: Halálózás: Müller Heinrich 1992 december 24-én elhunyt. Nyugodjék békében!

Berlin: Halálózás: Fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a Temesváron 1913-ban született id. Rolik Károly, 79 éves korában, december 19-én Berlinben hirtelen elhunyt. Szeretett emlékéit mindig őrző gyászoló családjá.

Köln: Keresztelés: 1992 november 28-án keresztelték meg Wischeidt Róbertet. Növekedjen egészségben, a Mindenható és szülei szeretetében.

Halottunk: Rád Barnabásné szül. Lampert Margit, súlyos betegsége után 84 éves korában elhunyt. Temetése december 9-én volt a kölni Súd Friedhofban. Adj, Uram, örök nyugodalmat neki és az örök világosság fényeskedjen neki. Nyugodjon békében.

München: A szentkereszttségben részesültek: Tóth Katharina és Tóth Róbert, T. Attila és T. Martina kisleánya ill. kisfia, december 13-án. Juhász-Vedres Anita, J.-V. Benő és Vass Terézia leánya, december 20-án. Weidinger Amelie, W. Hans Wolfgang és W. Andrea leánya, december 26-án. Növekedjenek erőben, egészségben, Isten és szülei örömére.

Halálózás: Bonnet Kálmán, 43 éves korában elhunyt. Temetése december 21-én volt a Westfriedhofban. Nyugodjék békében!

Saarbrücken: Halálózás: özv. Pászthó Ernőné szül. Imreh Terézia október 14-én, 93. életévében rövid betegség után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. RIP!

Borsányi Julián, volt m. kir. honvéd alezredes, okl. mérnök, 1992 november 24-én, életének 89. évében Münchenben elhunyt. 1945 óta élt Németországban, 1955 és

1970 között (Bell ezredes néven) katonapolitikai szakértőként a Szabad Európa Rádióval dolgozott.

SVÁJC

Bern: Az örök hazába költöztek: Horváthné, Fabiankovits Viktória, született 1903 december 10-én. Meghalt 1992 december 22-én. Míg mozogni tudott, rendszeresen látogatta a magyar szentmisét. Idősödve először csak telenként, az utóbbi években már nyáron sem hagyta el lakását egyensúlyzavarai miatt. '92 őszén láb-töréssel került kórházba. Kora és a sok fekvés következménye lehetett halálát okozó tüdőgyulladás. A betegek szentségét is idejében, még '91 telén felvette. Reméljük, hogy most teljessé vált az Úrral és szentjeivel való kapcsolata a sokat imádkozó, rózsafüzért morskolató asszonynak. Adj nekünk Urunk még sok ilyen egyszerű és imádkozó magyarokat! Bakos Gyulától is búcsúzunk, aki református hívó volt, de a katolikus misét is látogatta, különösen, ha katolikus fia itt volt nála Magyarországról. 1993 január 2-án halt meg. Batu és Koppány fiával együtt imádkoztunk már súlyos betegsége alatt is érte a karácsonynapi szentmisén. Most ismét kérjük az egész család számára az Úr Jézus vigasztalását!

Vevey (VD): Halálózás: Bajusz Ilona 91 évesen átköltözött egy másik világba, amelyben végleg találkozott imádott Istenével, ahogyan mondani szokta minden beteglátogatás alkalmával: nekem imádott Istenem van, aki felé tartok. Példaadó beteg volt éveken keresztül; türelmes, mindig vidám, jókedvű, elfogadta a jó Istentől a keresztnek, a szenvedésnek ezt a formáját tolokorsíhoz, ágyhoz kötötten. Minden látogatásomkor magához vette Jézust az Oltáriszentségben, aki öröme, vigasza és lelkiereje volt. A betegek szentségével is megerősítve az utolsó néhány napi nagy szenvedéssel (láb-amputálás) lelki békességben ment a jó Istennel való találkozásra. Betegségét, keresztjét sokszor fölajánlotta másokért is (papjáról külön is megemlékezett). Hisszük, hogy a Mindenható boldogító színelátására eljutott.

Genf: Halálózás: Altmann Georgette, 78 éves korában, a szentségek által megerősítve, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Utolsó éveiben és főképpen heteiben sokat szenvedett, tolokorsíhoz, ágyhoz kötve. Ez az állapot idegeit megviselte. Mindig szívesen vette magához Jézust, akivel folytathatta keresztútját, melyet többször nem értett meg, de elfogadta és gyakran hibáit elismerve mondta: Uram, szeretlek mégis. A múltban, míg ereje engedte, gyakran vett részt a magyar nyelvű szentmisén, példát adva sok magyarnak, vallása gyakorlására. Szünetelt gyakran fölajánlotta másokért is. Nemes lelke találkozott a szeretet és béke Istenével, aki adjon neki örök nyugodalmat.

100. születésnap

A Bajor Vöröskereszt egyik müncheni öregotthonában felkerestem és köszöntöttem egyházi közösségünk legidősebb tagját: v. Vértessy Istvánnét, született Knorzter Terézia Máriát, aki Nagykanizsáról származik és a II. világháború végén férjével a Honvédelmi Minisztérium parancsára menekült Nyugatra. Ezúttal is a tőle megszokott és korát meghazudoló frissességgel, vidámsággal és kedvességgel fogad és nyit ajtót.

Beszélgetésünk során a múltat idézzük: Ifjúsága szép éveit Nagykanizsán, diákéveit a soproni orsoljita nővérek tanítóképző intézetében, majd boldog házasságáról és egyetlen gyermekének korai haláláról és budapesti éveiről beszélgetünk. Mi a szép és hosszú élet titka — faggatom. „Nincs semmi titok. Vallásos vagyok. Nem bígott. Hiszem és szeretem az Istent. Boldog voltam. Tanultam zenét és éneket, hegedültem és baletteztem. Ohvastam, festettem, mulattam és táncoltam. de anyám a konyhai munkákra is megtanított. Minden munkát végeztem. Hímeztem, mostam. Néha agyon dolgoztam magam. Fáj, hogy már nem tudok dolgozni. De nem zúgolódom, mert az bűn”.

Kérdésemre: mit üzen a müncheni magyaroknak, csak kedvesen és hamiskásan mosolyog. Egyszerre csak átszellemül, arca felragyog és halkan, szelíden megkérdezi: „Megkaphatnám-e az édes Jézust? Az édes Jézus nincs magánál?” Látogatásaim alkalmával eddig mindig megáldoztattam. Ezúttal köszönteni jöttem és a legfenségebb isteni ajándékok nem hoztam magammal. Nagyot mulasztottam. Megígérem, rövidesen eljövök és magammal hozom az Örök Élet kenyerét. Megáldozatom.

Elgondolkodom: hiszen ez üzenet! Testamentum. A legdrágább hagyatéka! Köszönet érte.

Dr. Cserhúti Ferenc plébános

† Jung Tamás

A nagybecskereki Apostoli Kormányzóság első főpásztora, Jung Tamás nyugalmazott püspök meghalt. Hosszú betegségeinek fájdalmas napjait ott töltötte, ahol mint plébános dolgozott és mint püspök élt. 1992 december 5-én halt meg Nagybecskereken. Papjai és hívei nagy részvételével ugyanott temették el december 8-án.

Székelvényén született 1911 december 11-én. Gimnáziumi tanulmányait Nagybecskereken végezte a Piarista Gimnáziumban, teológiai kiképzését Frankfurtban kapta a jezsuita atyák főiskoláján. Pappá 1936 július 12-én szentelték. Lelkipásztorként dolgozott Bánát területén: Versce, Jázova, Beodra, Muzslya és Nagybecskerek voltak állomáshelyei.

Püspöki kinevezése akkor történt, amikor anyanyelvi kisebbségünk Bánátban a Szentszéktől magyar főpásztort kért. Nagybecskereken szentelték püspökké 1972 február 13-án. Mint főpásztor legfontosabb feladatának tekintette a papi utánpótlás nevelését és a lelkipásztori munkában dolgozó atyák gondozását. Püspöksége idején több jelentős építkezési munkát irányított. Szerető figyelemmel kísérte a külföldi magyar katolikusok életét. Molnár Ottó jelenlegi párizsi lelkész felvette papjai sorába és ő is szentelte pappá Máriacellben.

Amikor az Apostoli Kormányzóságot 1988-ban egyházmegyei rangra emelték, Jung Tamás korára való tekintettel nyugodalomba vonult. Az elhunyt főpásztor szerette a papi munkát, tudatosan végezte és az utolsó útjára is az 1947-ben írt

Hírek - események

A püspöki kar nyilatkozatot adott ki az antiszemitizmus és a faji megkülönböztetés ellen, amelyben hangsúlyozza, hogy az erkölcsi törvény kizárja a megkülönböztetés minden formáját faj, szín, társadalmi helyzet vagy vallás miatt. Mivel mindenki egyformán Isten teremtménye és a szeretet parancsa minden ember iránt kivétel nélkül kötelező, a püspökök elutasítják és elítélik — a Szentatya szavait idézve: „az antiszemitizmust és a rasszizmust minden formáját... mint Isten és az emberiség elleni bűnt.”

Az ENSZ közgyűlés harmadik bizottságának ülésén, mely a fajgyűlölet kiküszöbölésével és a kisebbségek jogai foglalkozik, felszólalt a Szentszék állandó megfigyelője, Renato Martino érsek. Rámutatott, hogy az elmúlt évek politikai változásai ellenére a fajgyűlölet és a hátrányos megkülönböztetés új és egyre kegyetlenebb formákat ölt. Példaként az ún. „etnikai tisztogatást” és az antiszemitizmust említette. A kisebbségeknek joguk van nemcsak a létezésre — mondotta — hanem arra is, hogy megőrizzék és fejlesszék saját kultúrájukat és kellő szabadsággal rendelkezzenek vallásuk gyakorlására. (M. K.)

A budapesti Vigszínházban, jubileumi ünnepséggel emlékeztek meg a piarista rend magyarországi megalapításának 350. évfordulójáról. Ezen utaltak azokra a nagy magyar egyéniségekre, akik a rend iskoláiban tanultak, amilyen Széchenyi István, Vörösmarty Mihály, Klapka György, Teleki Pál, Bibó István stb. A piarista öregdiákok közül Antall József miniszterelnök és Dankó László kalocsai érsek mondott beszédet, méltatva a rendnek a nemzet javára végzett munkáját.

Október 11-én nyílt meg, 30 évvel ezelőtt, a II. Vatikáni Zsinat, amely új fejezetet nyitott az egyház életében. A zsinaton, amelyet XXIII. János pápa 1959 január 25-én jelentett be, mintegy 2500 püspök vett részt. A zsinat lehetővé tette az anyanyelv használatát a liturgiában, megnyitotta az utat az ökumenikus párbeszéd számára, tisztázta az egyház magatartását a zsidósággal szemben, hangsúlyozta a püspöki kollegialitást, azaz a pápa és a püspökök együttműködését, és állástfoglalást számos, a modern világot érintő kérdésben. A zsinati megújulás megvalósítása még nem záródott le és különösen Közép- és Kelet-Európában még számos feladat vár megoldásra. (MK)

Az észak-olaszországi Bolzanóban a cigányság nemzetközi kongresszust tartott abból az alkalmából, hogy 1942-ben, 50 éve, hozták meg a német nemzetiszocialisták a cigányok kiirtását célzó döntést. Mint ismeretes, a nácik félmillió cigányt végeztek ki a haláltáborokban. II. János Pál pápa a kongresszus résztvevőithez intézett üzenetében biztosította a cigányságot szimpátiájáról és fájtalta, hogy a cigányok még ma is igazságtalanság és megkülönböztetés áldozatai.

A Vatikán sajtóirodája közölte, hogy a pápa február 3-a és 10-e között két afrikai országba, a nyugat-afrikai Benin-be és a kelet-Afrikai Ugandába látogat.

verse szellemében készült: „Egy bíborlós este / — Mint gyümölcs az ágról, / Hullik életem fájáról — / Éretten Isten ölébe.” P. Szőke János

Mindszenty emléktábla Sopronban

Közismert, hogy Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek 1944 októberében — akkor mint veszprémi püspök — memorandumot nyújtott be az erőszakkal hatalomra jutott nyilas hatalomnak, amelyben követelte a háború befejezését, az értelmetlen és hazánk értékeit pusztító küzdelmet. Emiatt a nyilas hatalom 1944 november 27-én letartóztatta s vele együtt börtönbe vetett 26 papot és kispapot, akik püspökük mellett tüntetést rendeztek. 1944 december 22-éig a veszprémi börtönben tartották őket fogva — Mindszenty itt szentelt áldozópappá 10 diakonust —, majd mindannyiójukat Sopronkőhidára hurcolták. December 28-án csendőri felügyelet mellett Sopronba vitték őket és az Isteni Megváltó Leányai zárdájában — akkor hadi kórház volt — jelölték ki számukra kényszer tartózkodási helyet.

Ennek emlékére most december 28-án a zárda bejáratánál dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök koncelebrált szentmise keretében felavatta azt a Mindszenty emléktáblát, amelyet a Soproni Katolikus Konvent kezdeményezett.

A nagyszámban összesereglett hívek körében megható volt látni azt a néhány életben lévő kedves nővért és papot, akik szereplői és áldozatai voltak a 44 telén és 45 tavaszán elszünetelt megpróbáltatásoknak. Hisszük, hogy az időközben örök hazába költöztek most már Isten országában imádkoznak velünk együtt a békéért, Egyházunk és Hazánk felvirágzásáért.

Tamács László
zalaszentbalácsi plébános

KITÜNTETÉSEK

Dr. Buzády Tibor müncheni orvosnak a magyar püspöki kar a „Pro Ecclesia Hungariae” kitüntetést adományozta az egyházat és a szociális szervezeteket támogató többévi munkájáért. A kitüntetést dr. Seregély István egri érsek nyújtotta át.

A magyar kormány a Magyar Köztársaság Középkeresztjével tüntette ki Bodnár Gábort, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség ügyvezető elnökét. Az érdemkereszt odaítélését két jól ismert ténnyel indokolják. Egyrészt Bodnár Gábor külföldön élő ifjúságunk magyar nevelése terén szerzett sok évtizedes érdemeit emelik ki, másrészt a magyarországi cserkészlet újjáalakulásához nyújtott segítségét hangsúlyozzák.

A középkeresztet Tar Pál, a Magyar Köztársaság amerikai nagykövete adta át Bodnár Gábornak 1992 okt. 23-án, a nemzeti forradalmunkról való megemlékezés keretében, a washingtoni nagykövetség ünnepélyén, számos magyar és külföldi vendég jelenlétében.

N. Gy.

A Német Püspöki Kar négy évre meghosszabbította FEJŐS OTTÓ főlelkész kinevezését Németország püspökségének területére.

A LOURDES-I KERESZTŰT videokazettán magyar fordításban.

Ára: 30.— DM postaköltséggel.

Kapható: az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál, Landwehrstr. 66, 8000 München 2.

Tóttósy Ernő:
DALMÁCIA

Történelem, diplomáciai történet, magyar vonatkozások, valamint időszerű események napjainkig.

Megrendelhető a szerzőnél:

DR. TÓTTÓSY ERNŐ
3, avenue Lambeau, B-1200 Bruxelles.
Ára postaköltséggel: 300.— BEF;
10.— \$, vagy 15.— DM bankjegyen.

Egyház és világ

ÉRDEKES RÉGÉSZETI FELFEDEZÉS JERUZSÁLEMBEN

A jeruzsálemi kongresszusi palota közelében folytatott ásások során izraeli régészek fontos leletre bukkantak, amennyiben megtalálták a nyomait a híres X. légiónak. Ez a légió volt az, amelyik Titusz vezetésével Kr. u. 70-ben leverte a zsidók felkelését, elpusztította Jeruzsálemet és lerombolta a templomot. A templom szent berendezési tárgyait Titusz római diadalmenete során maga előtt vitette, a jelenet mai napig is látható Titusz diadalívének egy domborművén. Miután Jeruzsálemet szinte a földdel tették egyenlővé, Titusz parancsára a X. légió a még zsidó kézen maradt erődítmények ostromához fogott. Utóljára a maszdai erőd esett el. Az erődítményt védő zsidók, összesen 960-an, köztük nők és gyermekek, miután tisztában voltak kilátástalan helyzetükkel, önként vállalták a halált, nehogy a rómaiak kezébe kerüljenek.

Ennek a zsidó történelemben oly tragikus szerepet játszó római légiónak találtak most meg Jeruzsálemben a nyomait, mégpedig olyan leletek formájában, amelyek mennyiségileg és minőségileg is felülmúlják az eddigieket. A régészek egy teljes téglakészítő műhelyre bukkantak, a vörös téglák egy vad-disznó, hajó és delfin emblémáját viselik. Néhány téglán még a formázóban volt. A rómaiakat ez az építőanyagot a Jeruzsálem környéki katonai építmények építésére használták. Találtak továbbá egy bronzkardot is, valamint más provinciákból importált üveget, égetett edényeket és ékszereket. Miután a X. római légió elhagyta ezt a területet, a bizánci korban egy keresztény kolostort emeltek ezen a stratégiai fontos ponton, ahol a Földközi tenger partjáról vezetett út Jeruzsálembe.

KNA

AZ ISRAELI KÜLÜGYMINISZTER A PÁPÁNÁL

II. János Pál pápa október 23-án kihallgatáson fogadta Simon Perez izraeli külügyminisztert. A szívélyes légkörben lezajlott megbeszélésen különböző témákra került sor, amelyek különösen érdeklik mind a Szentszék, mind pedig Izrael államot. A pápa annak a kívánságnak adott hangot, hogy a Washingtonban megkezdett tárgyalások a közel-keleti békefolyamatban elkötelezett delegációk között konkrét eredményeket hozzanak, és ezáltal minden érdekelt félnek visszaadják azt a meggyőződését, hogy lehetséges a béke és a népek egymás mellett élése, valamint együttműködése úgy, hogy mindegyik nép tiszteletben tartja a másik méltóságát és biztonságát. II. János Pál pápa hangsúlyozta, hogy mindezt csak őszinte párbeszéd útján lehet elérni, amelyet a kölcsönös bizalom jellemez.

Újságírók kérdésére, ellátogat-e a pápa Jeruzsálembe, II. János Pál pápa csak ennyit válaszolt: Lehetséges.

Az intenzív katolikus-zsidó párbeszéd ellenére jelenleg még nincs hivatalos diplomáciai kapcsolat a Szentszék és Izrael között. (KIPA)

A SZENTSZÉK DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATAI

A Szovjetunió széthullása és az európai országok helyzetének megváltozása miatt hihetetlenül felgyorsult a Szentszékkel diplomáciai kapcsolatra lépő országok száma. Az elmúlt 9 hónapban 14 ország létesített diplomáciai kapcsolatot a Vatikánnal. Az említett országok között van Mexikó, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Szlovénia, Ukrajna, Szváziföld, Mongólia, Örményország, Azerbajdzsán, Grúzia, Kirgizia, Moldávia, és egy tízezer lakosú csendes óceáni sziget: Nauru.

K Ö N Y V Ű J D O N S Á G

JÁKLI ISTVÁN: A MAGYAROKHOZ KÜLDETETT. Szent Wolfgang élete és működése. 172 old. régi illusztrációkkal. Bencés Kiadó, Pannonhalma 1992. Ára: 15.— DM. Megrendelhető: KUPA Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 64 44 24.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó 100 m² alapterületű ház (3 szoba, konyha, fürdőszoba, zárt veranda) 400 81 kert, melléképület. Jelige: „Budapesttől 20 km.“

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

München és Budapest között februártól április közepéig autóval max. 3 személyt elviszik. ☎ (080 33) 46 89.

USA-ban, Kanadában vagy Európában keresek olyan idős hölgyet vagy urat, akinek gondozását vállalnám. Farkas Pálné, Március 15 utca 41. / III. / 9, H-6000 Kecskemét.

Négy éve Münchenben élő külkereskedelmi szakon (Außenhandelskauffrau, IHK-Abschluss) itt végzett munkát keres. Szakmában! Telefon: (089) 3 61 68 64.

RÉVAI NAGY LEXIKONA teljes sorozat eladó. Jelige: „Révai“.

Budapestben egy irodalmi partyn két németországi szerzőtől megjelentek műveik. Csáky Eta: „Levelek egy volt barátnőmhöz“; és dr. Strauss Adam: „Pásztorórák — Továbbint szerelmek“. A fenti művek megrendelhetők (12.— és 6.— DM). Dr. med. A. Strauss, Murrerstr. 48, D-7141 Steinheim.

Magyar, 40 éves hölgy állást keres háztartásban vagy szállodában bentlakással. Németh Lászlóné, Budai utca 100, H-8000 Székesfehérvár.

Ki fogadna be Amerikában, Kanadában vagy Ausztráliában egyedülálló, 57 éves hölgyet? Nagyon szeretnék kint élni tengeren túlon. Nyugdíjamat átutalják. „Magányos“ jeligére, vagy ☎ (089) 6 70 31 42 (München).

Még életkedvvel telt, művelt özvegy nő keresi párját 50—62 éves korig, akit még hasonlóan érdekli a természet és vidámság. Csak fényképes választ kérek. „Két fecske csinál nyarat“ jeligére.

Német állampolgársággal rendelkező 57 éves, 150 cm magas, csinos hölgy keresi nemdohányzó férfi ismeretséget 50—65 éves korig. Tengerentúl élők előnyben. „Házasság célja“ jeligére a kiadóba.

Nemeskeresztúron, Sümegtől 8, Hévíztől és a Balatontól 25 km-re nemesi úriház eladó. Kastélyszertien kiépítve, luxus módon berendezve, telefon, parkosított kert. Az ingatlan kb. 7000 m². Eladási ár: 260 ezer DM. Telefon: (089) 1 23 31 41 (München).

VIDEOKAZETTÁK ÁTCSERÉLÉSE

amerikai / kanadai szisztémáról
PÁL magyarországi szisztémára vagy magyarországi amerikaiakra 24 óra alatt.
Küldje videóját szeretneinek!

VIDEOFILM

A Szentatya magyarországi látogatásáról videofilm kapható, 2 óras, nagyon szép színes műsor, speciális ára 35.— dollár, bármilyen szisztémában.
Ugyancsak kapható Central Florida magyar fesztiváljainak műsora, sok zenével és táncszámokkal.
Ára: 23.— dollár postaköltséggel együtt.
Rendelését azonnal postázzuk.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, postaköltséggel együtt 20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ VIDEO DEPT.

P. O. Box 822, Daytona Beach,
Florida 32115 USA ☎ (904) 254-4919.

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vasár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise, mindig 10.30 órakor, a Német Lovagrend, árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7 szám, (Deutsch-Ondenskirche).

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejáratí a kapun belül jobbra!
Hegyi György lelkész

MAGYAR SZENTMISÉK GRÁCSBAN

Grácsban a hónap első vasárnapja kivételével minden vasárnap és ünnepnap tartunk magyar nyelvű szentmisét, délelőtt 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhler áruház közelében), melyre a Grácsban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja
P. Nyers János lelkész

Beszédes számok

1990-ben világszerte 257.700 egyházmegyes papot tartottak számon, ebből 38.400-at Olaszországban, tehát a világ összes papjának majdnem egyhatoda itt él. A szerzetes papok száma világszerte 145.400: ebből 19.700 Olaszországban él. Az egyetemes egyház 4210 püspökéből 497 olasz, a 17.120 állandó diakónusból pedig 950 olasz. Bár az 1970-es helyzethez képest csökkent a papok számaránya Európában és Olaszországban is (itt kb. 10 %-kal), de az 1970 és 1985 közötti aggasztó mélypont után bizonyos fellendülés tapasztalható. Az állandó diakónusok száma 15 év alatt világszerte 145.400 óriási mértékben növekedett: 300-ról 17.527-re, Olaszországban pedig kilencről ezerre. A kérdés az, miként lehet őket alkalmazni; az említett 17.527-ből ugyanis csak 278 vezet plébániát. (MK)

RÁTH MÁRTA, hités fordító és tolmács, magyar-német és német magyar fordításokat vállal. Elfridenstr. 41, 8000 München 82. Telefon: (0 89) 4 39 53 83

APOLLO DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlról — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk! Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

**Magyarországi képviselőnk:
Éles Apollo kft**
H-1121 Budapest XII. ker. Ringló u. 97
Telefon: 226 32 90

ANNEMARIE SCHWARZ hités tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 4000 Düsseldorf 30, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

**MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN.**
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchovstr. 45 D-8500 Nürnberg 10.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítás) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Videokazetta — Lourdes (magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 50.— DM
Közi Horváth József: Mindszent bíboros. Zsebkönyv. 4.— US \$ 6.— DM
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több vérsillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben. 10.— US \$ 15.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcjelvény 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
ELETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66, D-8000 München 2

RUPP LÁSZLÓ hités törvénytudó fordító, vállal fordításokat magyarul németre és németről magyarra. Goethestraße 32, 8000 München 2.

MAGYAR NYELVŰ VIDEOK, ADÁMFEL, Pf. 29, D-5100 Aachen, ☎ (0241) 17 33 55.

MAGYAR SZENTMISÉK MÜNSTER, PADERBORN- ÉS OSNABRÜCK EGYHÁZMEGYÉKBEN: Mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: Hagenben 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában. — Délután 15.30 órakor Mendenben, a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). — Második vasárnap: Osnabrück 11 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. — Harmadik vasárnap: Bielefeld 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. — Negyedik vasárnap: 11 órakor, Münster, Hörsterplatz, Ferencsek temploma. — Marlabn és Arnsbergben külön megbeszélés szerint. Misszióink telefonszáma: (02 51) 32 65 01, Bagossy atya.

„T E T E N Y“ Ungarische Spezialitäten Kreittmayrstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kéknyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékfrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Savignon	5.—
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznye-pálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvapálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májjas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Teperőt	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

• Üveg árut nem szállítunk! •

E L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlkésztség
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45

Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlkésztség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45

Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:
Az ELETÜNKET A helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és nálunk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgironam München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH-Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkeköntra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgironam München, Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ELETÜNKBEN! Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jellege portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk. Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 12.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 13.—
Kétbasabos hirdetés az összeg kétszerese. Egymásután háromszori hirdetés esetén 10 százalékos kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén 20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 15-é befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ELETÜNK előfizetői terjesztőnkél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „E L E T Ü N K“. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

MAGYAR SZENTMISÉK ZÜRICHBEN:
Minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, magyar nyelvű szentmise a Szt. Antal templom alagsorában, Minervastr. 60.
Vizauer Ferenc lelkész

DIÓSZEGHY TIBOR, hités tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, valamint fordítói szolgálat hitelesítéssel minden más nyelvetudóval. Németországban felvilágosítás hétköznapi problémák esetén. D-4040 Neuss 1, Daimlerstr. 249. ☎ (02131) 54 13 17.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

EMBER MINDHALALIG

Billédi Ilona könyve a Bánság felől, Temesvári nagy fia, dr. Fodor József prelátus életéről (1907—1990).

A szép kiállítású, részben színes képekkel dokumentált könyv ára 25.— DM. Megrendelhető: KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ 089 / 864 44 24.